

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravništvu prejemanj
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Crednišče: Knafljeva ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izloja vsak dan svojo izredno vrednost in praznijo.

Inserati veljajo: peterskopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pocamerna številka volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 14—
četrt leta 6:50	četrt leta 7:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnišče: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Brezuspešno Izzivanje.

Klerikalna stranka ima veliko večino vseh slovenskih državnoborskih in deželnozbornih mandatih v rokah in zagradah je vse narodno delo njena dolžnost in je njena tudi vsa odgovornost. To je stališče, ki so ga svoje dni dosledno zastopali klerikalci sami in ki se ga morajo držati tudi sedaj, ko je oblast v njihovih rokah.

Vse delo in vso odgovornost! Dokler so bili klerikalci v opoziciji, so obljubovali zlato gradivo. A sedaj, ko so na krmilu, niso izpolnili ničesar. Vse njihovo delo meri samo na to, da sebi zagotovijo moč in da javna sredstva in javne naprave izrabljajo, da si utrdijo stališče in podpro ter preskrbe svoje ljudi. Za občo korist, za povzdigo gospodarskega blagostanja, za povzdigo prebivalstva v kulturnem, socialnem in moralnem oziru niso niti s prestom gani, in tudi ne bodo. Tema mora biti, če si naj svetijo klerikalne zvezde!

Dokler je bila klerikalna stranka v opoziciji, ji je bilo lahko pridobivati ljudi na svojo stran. Cesar ni mogla storiti duhovščina z verskimi sredstvi, to je upravljal demagogična agitacija, ki je z eno roko silila obljube, da so se ljudem kar sline cedile, z drugo roko pa je podžigala najnižje in ljudstvu dremajoče instinkte in jih razpohala v plamen.

Toda sedaj je drugače. Sedaj imajo klerikalci vse, kar sploh morejo doseči, sedaj so klerikalci gospodari, sedaj je treba z dejanji pokazati kaj znajo in z dejanji je treba posvedočiti, da niso naroda samo varali in vedoma zapeljavali v zmotu, ko so ga obsipali z obljubami.

Nekaj časa so ljudje potrpežljivo čakali ureditve svojih prikov, a čakali so zaman in razočaranje postaja vse večje in se siri po vsi deželi.

V tej stiski iščejo klerikalci zopet sredstev, kako bi ljudi ohranili na svoji strani, kako bi podžigali v njih klerikalno stvar, kako bi jih ohranili v ognju in jih zapletali v sovražnosti in v boje. In zopet jim je v to dobra vera. Prvo in zadnje sredstvo klerikalcev je v vseh položajih vera in zlorablja jo na najbrezstidnejši način.

Ze dlje kot leto sem je v klerikalnem časopisju očitna tendenca izzvati med Slovenci nekaj kulturni boj, prerekanje o verskih naukih in cerkvenih vprašanjih, ki naj klerikalcem da priliko in povod za ševanje proti naprednjakom, za hujškanje na verski fanatizem in za denunciranje napredne stranke v najvišjih krogih. Tak kulturni boj bi jim bil dobrodošel, ker bi odvrnil kolikor bi hoteli in ker bi dajal duhovščini povod za versko hujškanje in omogočal stranki ohraniti na uzdi svoje pristaje, katerih rastoča nezadovoljnost s klerikalnim gospodarstvom in s klerikalno politiko utesne stranki postati še jako nevarna.

Klerikalno časopisje — danes »Slovenec«, jutri »Mladost«, potem zopet »Straža« ali »Domoljub« resnično izzivajo na kulturni boj in sicer s spisi, ki imajo na eni strani tendenca, ševati do skrajnosti, na drugi strani pa postavljajo na glavo vse krščanske nauke, kar se jih je ljudstvo od pamtiveke učilo. Vse, kar je od nekdaj veljalo za krščansko, vse, kar ni katekizem in ravno to, kar daje krščanstvu etično veljavo, vse to se v teh člankih proglašajo za popačeno kristijanstvo in liberalstvo!! Če bi bilo to najnovejšje tolmačenje krščanstva pravilno, potem ni na celnem Kranjskem niti deset pravih kristjanov več.

Nam niti na misel ne hodi, da bi se spuščali v kulturne boje. Napredna stranka ima politične in kulturne, gospodarske in socialne naloge in priznava vsakemu pravico, da sme verjeti kar hoče in svoje mnenje razširati kakor ve in zna. Napredna stranka hoče, da naj imajo vsi enako svobodo in enake pravice, pobija pa klerikalizem, ker ta ne priznava teh principov svobode in enakosti in ker zlorablja vero in cerkev za dosego moči in oblasti in osebnih koristi.

S tega stališča nas vsa klerikalna izzivanja ne bodo premaknila, tem manj, ker nam je čisto vse eno, kako klerikalci tolmačijo in zavijajo verske nauke. To tolmačenje nas zanima le v toliko, kolikor služi posvetnim namenom in s tega stališča smo je tudi doslej zabeleževali in zasledovali.

Za svobodomiselnih stranke ni nič lažje na svetu, kakor boj proti veri in cerkvi. Nič ni lažje in nič ni hvaležnejše, a kot politična in nacionalna stranka imajo slovenski naprednjaki preveč nujnejših opravil in nalog, kakor da bi se mogli spuščati v kulturne boje.

Izzivanja klerikalcev torej ne bodo rodila uspeha, pričajo pa, kako bi klerikalci radi imeli kulturne boje in kako so potrebni povoda za versko hujškanje, da bi z njim ohranili mase slovenskega naroda v črnem taboru.

Nove nerednosti Rafaelove družbe.

Pod tem zaglavjem piše new-yorski »Glas Naroda«:

Ze večkrat smo se v našem listu bavili s takozvano Rafaelovo družbo, katero so v starem kraju ustanovili v svrhu organiziranega izkoriščanja nevednih izseljencev, da jih zamorejo tako tudi potem, ko ostavi svojo domovino, da si v tujini zaslužijo nekoliko denarja, izkoriščati na znani podlagi zavijanja oči in zlorabe vere.

Nase ljudstvo, kakor tudi vlada in pristojne oblasti so deloma že podučene o pravem namenu te in enakih družb, katere niso nič drugega, kakor navadne agenture kake politične stranke, ali pa kake vlade, koja želi, da bi ljudje, ki prihajajo v Ameriko, ne postali Američani, temveč da bi tudi tukaj tavalili po onih temnih potih, na katerih se jih onstran Atlantika že stoletja vzdružuje. Vsled tega se je tekom minolega leta na pristojnem mestu ukrenilo vse potrebno, da se takim izkoriščevalnim družbam poreče peroti in tako so morali razni takozvani »naselniški misijonarji«, med katerimi je bil tudi »misijonar« Rafaelove družbe, oziroma znani frater, za vedno ostaviti naselniški otok ter se posloviti od izkoriščanja naseljenecv, ko je jim je nosilo lepe novice.

Ker je pa imenovana zloglasna družba na ta način prišla ob oficijelni značaj svoje »dobrodelnosti«, oziroma ob svojo krinko, pričelajepotem zasebnim potom poskušati, kako bi prišla do dolarjev naših rojakov in tako je poslala na potovanje svojega

posebnega agenta in sicer v osebi onega istega fratra, kojega so oblasti prepodile iz Ellis Islanda. Toda tudi to potovanje se ni obrestovalo, kajti naši ljudje v Ameriki dobro vedo, kako jim je nastopiti napram evropskim agentom raznih izkoriščevalnih družb. Pri rojakih se ni nabralo niti toliko dolarjev, da bi se pokrili fratrovi stroški, kajti pri ljudeh, ki so že nekaj časa v Ameriki, se z Rafaelom ničesar ne da opraviti.

Vsled tega so si Rafaelovci izmislili nov način, po katerem najbrže upajo priti do denarja. Pričeli so zlorabiti slovensko časopisje na Slovenskem in v kolikor nam je znano, jim je šel na njihove limanice le Bonaventurov ljubljanski »Slovenec«. V tem listu sedaj poročajo skoraj vsaki teden o — delavskih razmerah v Ameriki ter navajajo imena onih krajev, v katerih je dobiti delo. Med temi poročili je tudi citati, kolike so plače delavcev v tem ali onem kraju in kako je tam življenje. Med vrsticami je pa citati enostavno vabilo, vsled katerega naj se oni ljudje v stari domovini, ki se nameravajo izseliti v Ameriko, naselijo v dotičnem kraju, kamor bodo potem imenovana poneumnevalna družba poslala svojega agenta, da obere novodošlece za njihove zadnje cente.

Tako postopanje in taka reklama je pa po ameriškem zakonu nedopustna in celo kaznjiva, kajti vabiti ljudi v deželo je protizakonito. Ljudje, ki pridejo v Ameriko ter naznanijo oblastim, da so v zvezi z Rafaelovo družbo, koja jim tukaj, kakor zgoraj razvidno, ponuja delo, se ne bodo smeli izkreirati in večino teh naseljenecv oblasti pošljejo nazaj v Evropo, o čemur se je že marsikak Slovenec na svoj lastni račun in v svojo lastno jezo prepričal. Nekateri naseljenecji se doma zadolže, da si nabavijo potrebni denar za potovanje, nakar se slepo izroče imenovani družbi in ko pridejo v Ameriko z družbenim »blagoslovom«, v svoje veliko čudo izvedo, da spadajo k takozvanim pogodbenim delavcem, vsled česar se jih enostavno obsodi in deportacijo, kar je po zakonu popolnoma pravilno.

Mnogo je pa kriv taki nesreči naših naseljenecv tudi ljubljanski »Slovenec« sam, kajti, kakor razvidno iz poročil, katera objavlja pod rubriko »Iz družva sv. Rafaela«, objavlja pod to rubriko dobesedno nekatere dopise, katere so poslali na-

ši ameriški rojaki našemu uredništvu in kateri so bili potem natisnjeni v »Glasu Naroda«. Ti dopisi so namenjeni rojakom v Ameriki in vsled tega ne vemo, kako so prišli v ljubljanskega »Slovenca« kot »poročila« družbe sv. Rafaela, o kateri so si naši ameriški rojaki že davno napravili svojo sodbo, da družba ni vredna piškavega oreha, oziroma ravno toliko, kakor njen agent.

Skrajna zlobnost pa je vabiti na ta način Slovence v Ameriko, katere se potem pošlje nazaj in se jih pripravi morda ob zadnji cent njihovega premoženja. — Slovensko časopisje na Slovenskem, kateremu je v resnici pri sreči blagor naših ljudi, na pozivljamo, da tamošnjemu prebivalstvu obširno pojasni o nevarnostih, katere prete onim ljudem, ki se nameravajo pod okriljem družbe sv. Rafaela izseliti v Zed. države.

Iz Zagorja ob Savi.

Vodstvo litijske okrajne bolniške blaginje ima, prav po vzoru vlade, tudi dvojno mero in sicer eno za sodruge, drugo pa za Slovence in »Sokole«.

Navedem naj le tale slučaj: Pri telovadbi si je poškodoval neki član te blaginje roko. Oča Čobal mu bolniških sihtov ne pusti izplačati. Skliceval se je na § 15. Ta se glasi, da ne dobi podpore tisti, ki si bolezen nalaže ali vsled pijančevanja nakopije. V tem slučaju ni bilo prvo ne drugo. Toda kaj brigajo Michlna paragrafi. »Sokole« si, telovadil si, pa basta, ne dobiš nič.

Pa tudi razsodišče je prav po salomonsko razsodilo. Na ugovor, da je telovadba že z zdravstvenih ozirov, posebno za take, ki si sede služijo kruh, jako koristna, je odgovorilo, da se tisto tudi z sprehodom in prostimi vajami doma lahko doseže, ne pa na drogu. Ves omikani svet je že davno spoznal, da telovadba, posebno na orodju, krepi duha in telo, le starokopitne glave krog okr. bolniške blaginje tega ne morejo zapopasti. So pač za najmanj 50 let za nami.

Druga mera pa je bila za bolnega člana R., ki je pri volitvah na hribih od hiše do hiše agitiral, seveda za soc. dem. stranko, a vodstvo okr. boln. blaginje se nad tem ni prav nič spodbudilo. Tudi bolniške

LISTEK.

Pavel in žena drugega.

Zbrali smo se stari samei, vdovci in invalidi ter si pravili svoje storije. Kdo zmed nas je imel največjo srečo ali smolo pri ženskah, kdo je prišel najbolj pleziran iz nevarnega, a ljutega boja?

Prijatelj Karavankar ni doživel posebnega: Neka natakarka ga je nekeje in nekoč hotela poročiti, in to bi se bilo tudi zgodilo, da se ni premislil. To je bilo resnično, kar nam je povedal. Ko se je napil vina, pa se je začel lagati, in si je izmislil takšne čudovite in neverjetne stvari, da smo majali z glavami in se endili toliki njegovi iznajdljivosti. Ljubil je nune in se shajal z njimi na samostanski vrtu, trikrat se je bil s sabljami in petkrat streljal s pištolami, zapeljal je toliko in toliko nedolžnega blaga in onečastil toliko in toliko posvečenih, v svetem zakonu se veselelih žen.

Jaz sem povedal povest svoje prve ljubezni:

Zaljublil sem se v tiho, belo črnolasko. Ljubil sem jo s solzami, poljubljal sled njenih stopinj in hrepenel, hrepenel po njeni bližini. A kaj se je zgodilo? Orjaški in silen domobranski častnik je začel zahajati k njej, in preden je minilo leto, je

moja tiba, bela črnolaska povila dvojčke. Tako prezačno in tako žalostno se pač še ni kmalu končala prva ljubezen. To je vse, kar sem jaz izkusil pri ženah, in kar vem o njih. Vse drugo so sanje.

To sem torej povedal; moji znaneci so se krohotali in mi čestitali. Za menoj je bil na vrsti prijatelj Pavel. Pravil je tako:

»Na ves glas se je smejala, ko je stopila k meni v sobo tisti dan žena mojega prijatelja. Bila je to krasno razvita, debeluhasta, vesela ženka. Malo takšnih sem še srečal na svojih dolgočasnih potih.

»Ha — ha, moj stari je zopet pijan, rečem ti, navsezgodaj se je nasekal brandy-ja. Vso noč lahko ostane pri tebi, in niti pogrešil me ne bo.«

»Vidiš, to mene veseli,« sem hitel zagotavljati svojo ljubo prijateljico. »To mene veseli. Kar na kanapé sedi, in če Bog da, bo to še lep večer in še lepša noč. Toliko počakaj, da napišem drobno pisemce svoji nevesti, in prekrasno —«

»Prosim, prosim,« je zažvrgolela s svojim glaskom. »Ampak, povem ti, da sem skoro ljubosumna na njo. Čakaj, čakaj!«

V tem sem jaz hitel zagotavljati svojo nevesto najzvestejše ljubezni in udanostjo, ki je mogoča pod glatim solncem in pod modrim očesom božjim.

Ko sem dogotovil to stvar, sem se odpravil na kanapé k svoji premili in predragi.

Odpel sem ji svilni podvezek nad koleno in jo vzel v naročje. Smejala se je neprestano in razposajeno se me ovijala okoli vrata. Kar zaslisiava nerodno hojo po stopnjicah. Nekdo se je opotekal in se težko blizal mojemu stanovanju. Utihihnila je in poslušnila. Prst na ustnih, vsa razdražena in vznemirjena, je strmelja proti vratom.

»On je! To je on, moj mož. Poznam ga po korakih. Slišiš, kako sope in se lovi po stopnjicah?«

»Res, to je on! Kaj hočeva!«

»Ali si zaprl, da ne more k nama?«

»Dvakrat sem zavrtel ključ.«

V tem so že zadoneli udarci po vratih. In zaslislal se je glas mojega prijatelja:

»Zakaj se zapiraš? Vem, da si doma. Videl sem te skozi okno. Odpri, s seboj imam steklenko brandy-ja.«

Bil sem razburjen in sem molčal. Ona v mojem naročju se je tresla in bledele.

»Odpri! Brandy-ja imam, saj vem, da ga piješ rad kot jaz, če ne, te zatožim nevesti, da sprejemaš prijateljice na stanovanju. Čakaj me, kajon.«

Še vedno sem molčal. Njegova žena se je samega strahu komaj zavedala.

»Zakaj ne odpreš? Pisal bom tudi tvoji nevesti, da podpisuješ menice na njen kredit.«

»Saj ni res, lepov!« Je bruhnilo iz mene. Ne da bi pomislil, sem se iz-

dal. Ona je zadrhtela in blede, smrtno blede je padla po divanu.

»He - he, glejte ga lisjaka, kako sem ga izgnal iz luknje! Odpri hitro! Jaz umiram od žeje.«

Vstal sem in miren in drzen stopil k vratom ter jih odprl toliko, da sem se izmuznil skozi odprtino k prijatelju. Bil je pijan, in z rokami se je opiral ob zidu, da je stal na nogah.

»Bog te je dal, dragi prijatelj,« sem ga nagovoril in mu segel v roko.

»Bog te dal, lepo te prosim, pojdi domov k svoji ženi. Mlada sosedka je pri meni, saj veš! To bi kled dedec, če bi vedel! Prosim te, pojdi in, rotim te, ne pravi nikomur!«

»Ha - ha,« se je zasmejal prijatelj, »že grem, že grem, in budi brez strahu. Niti besede ne črhujem. Ha-ha, zares si lisjak!«

»Veš, da se boji moza. Rad bi te pustil v sobo, ampak zaradi nje ne morem. Tudi jaz bi pil brandy-ja, ali pustiš nama steklenko, meni in mladi sosedki!«

»Vzemi, vzemi, saj lahko kupim drugo. Ha - ha! In dobro se imej!«

Smejala se je revež na vse grlo, nato se obrnil in počasi in oprezo stopal navzdol po stopnjicah.

»Ha - ha, dobro se imejta! Ha-ha!«

Odpri sem vrata in se zaprl v sobo. Ona je plašno zatiskala oči in si ni upala dihati. — No, kmalu je bilo vse v najlepšem redu, in bilo je prekrasno, vam pravim. Ona se je smejala še bolj od njenega moža in spila je sa-

ma skoro vso steklenko. Jaz pa sem ji odpel še drugi podvezek. —«

Pavel je končal, a prijatelj Kobilar, ki edini še ni povedal nocoj svoje povesti, in ki je imel še doma hudo ženico, se je zasmejal porogljivo in zakričal:

»Ha - ha, brate, dober spomin imas! To je Wilke, to je Wilke!«

Prijatelj Pavel pa ga je zavrnil:

»Ne, to ni Wilke, to si ti!«

»Prisežem, da je to Wilke. Še nocoj ti dokažem. Sicer pa povej, kdo je bila ta žena, in kdo njen mož, ako je resnična tvoja povest?«

»Povedal sem.«

»Sicer pa vem, da lažeš, bratec Pavle, in dovoli, da grem in se vrnem v pol ure. Tedaj ti dokažem.«

Prijatelj Kobilar je odšel, a Pavel se je ironično nasmehnil:

»Kakšen osel je! Tako je bil tedaj pijan, da se več ne spominja, kako je razbijal na moje duri! Samega strahu, vam pravim, bi mi bila kmalu umrla njegova žena v naročju.«

»Ha-ha, torej on je bil to in njegova Helena? No, tudi k meni je nekoč zaslila, in res — zelo šarmantna ženska!«

»Z njegovim konjakom, ne z brandyjem — to je bila mala mistifikacija — sem spravil gospo Heleno zopet k zavesti in dobri volji. Bilo je prekrasno.«

Prijatelj Pavel je vzdihnil: »Kako je bila lepa gospa! Pijmo v spomin njene mladosti!«

C. Golar.

šlite mu je brez vsake zapreke izplačala. Taka je pravica pri tej blaginji, ki jo imajo v oblasti steklarji s Michlhom na čelu.

Znano nam je, da se je zoper »Sokolca«, ki tako lepo napreduje, začelo vse nemurstvo tam od s očlico privravnega Michla in pa gori do ravnatelja. Denuncianstvo je v najlepšem cvetju. Kar ne zmore nemur, pomore polentar. V slučaju gospoda Kambiča, ki je bil nepristransko vreden in natančen uradnik (to spričevalo mislimo mu mora dati tudi g. pošatr) in mu torej od te strani niso mogli blizo, se je našla podla duša v osebi laškega »paša«, ki je izvršila denuncijansko delo.

Dasi se je ta laški »paša«: že večkrat javno izrazil, da opusti trgovino, mu vendar slov, kronce tako diše, da se ne more zmazati v deželo polente. Tudi po listih denuncirajo zdaj tega, zdaj drugega, češ g. ravnatelj ta in ta je bil na shodu del. nar. organizacije, kaznujte ga, ker jim je znano, da se bere v rudn. pis. »R. Pr.« in »Naprejek«.

Kriviča, da so nastale take razmere, zadene v prvi vrsti renegata Michela, ta sili v ravnatelja liki podrepna muha in črni ter laže čez zavedne in značajne Slovence. Informacije mu daje tisti mlinar, ki je s 40 letimi postal invalid, a se vzlie temu lahko po gostilnah prepira in išče prepeha, in pa »Topliška Tages-posta«.

Naši premogariji so postali pravcati rezevi, tako da se kar trumoma na Prusko izseljujejo. Odira jih vse, delati pa so ta mesec le po 4 dni na teden. Pobirajo pa za prvi maj, za organizacijo za liste »R. Pr.«, »Naprejek« in zadnje čase še za »Rudarja«. Predoval ga bode neki student, ki je bil v Ljubljani strasten klerikalec ter je z njim pomočjo študiral. Zdj pa dobe, recimo, rokavniško plačilo. Draginja živl je že tako vsestransko huda, da neznoša, dela se pa še na tale način: sūdmarker Michela da mlinarju B., ki zalaga Michelnov konsum, obvestilo cene moke so te in te »dies zur Richtschnur«. Zaradi tega so cene pri nas dosti višje kot drugod.

Vidite delavci, tako skrbje nemškutarski kapitalisti za vas, zato pa le z njimi v boj zoper lastne brate Slovence, ki so vam šli vedno na roko. — Nemčurjev pa ne moremo voliti, če se Michl še desetkrat grenko solzi in po Dolenji vasi kot nekoč radi svojega adjutanta ajvka »kaj mi je za strit, kar k Savi grem«. — Veliko zrago dela tudi neki Slovaki, ki je bil tudi že tel. član »Sokola«, a je postal zdaj strasten nemškutar. Ta vellem, ki zna tako imenitno biše zidati, je bil pred polpreteklim časom od ravnatelja iz pisarne vržen in je bil le na mlo prošnjo roditeljev zopet v službo sprejet, črti in spletkari povsod proti slovenski stvari, toda vsaka sila do vremena. Tudi mi ne bomo držali roke križem. Zapomnite si to, gospodine Slovaki.

Björnsterne-Björnson — prijatelj Slovanov.

Iniciativo za izjavo Björnsterne Björnsona v korist Slovanom je dal — tako piše praški »Dne« — dr. Ed. Lederer s pesnikom Heydukom in pisateljem Káalom. Dr. Lederer je bil osebni prijatelj umrlega velikega Nora, mudil se je pri njem na obisku v Rimu in se je z njim razgovarjal o razmerah Slovanov, posebno v avstro-ogrski monarhiji. Pri razgovoru o avstrijskih razmerah je izrazil pesnik začudenje, da v avstrijski državi plačujejo ravno tiste življe, ki delajo revolucijo. »Toda Slovan«, je dodal, »niso pri tem brez krivde! Brez korajže so, morda neodkriti, morda celo preveč diplomatiizirajo. Zakaj na pr. Hrvatje take, da hrepene po veliki Hrvaški? To je utemeljeno hrepenenje. Velika madžarska država, to je igra s senčnimi figurami, toda Slovani bodo dosegli svoj cilj, imajo velike moze, veliko kulturo!« Björnson je proglasil, da smatra mir med Slovani in Germani potreben za evropski mir. »Vprašanje evropskega mira bo razrešeno v Avstriji. Habsburška dinastija ima največji interes na tem, da sklenejo v njeni državi sporazum enakopravnih narodov. Ni gospodujočih in hlapčevskih narodov. Ne sme jih biti!«

Dr. Lederer je opozoril pesnika, da vsenemški tisk izrablja zase njegov izrek, da je Pangerman in da je sam cesar Viljem vzel ta izrek a hvalečnostjo na znanje. Björnson je ogorčeno odgovoril: »Nisem pruski hakatist! Nisem Pangerman po nazoru cesarja Viljema! Meni se zdi zatiranje na Pruskem blaznost, ravno tako kakor na Ogrskem, kjer hudič sam plaka nad surovostmi.«

Björnson se je vedno vračal k vprašanju miru med Slovani in Germani. Predstavljaj si je ti dve mogočni nar. skupini združeni v razmerju dveh kulturnih celot, dopolnjenem s kulturno vezjo latinskih

narodov v čisto presvetačen takovanju. Madžari so med temi skupinami ostavina, ki kani. Veroval je v veliko prihodnost Slovanov, kateri so porodili moše, kakor na Ruskom Gogolju, Turgenjevu, Dostojevskem, Tolstojem, na Poljskem Mickiewiczu, na Češkem Husu.

Slavni Nor je bil enkrat v Kostnici pred Husovim kamenom; pravil je dr. Ledererju o svojem takratnem dojmu: »Stal sem tam na mestu, kjer je doživel eden največjih, kar jih je človeštvo porodilo! Odkril sem se pri spominu na takega moža.« Pri teh besedah so se mu zalesketale solze v obeh.

V razgovoru z dr. Ledererjem se je Björnson doteknil tudi drugih vprašanj. Tako je obojal antisemitizem, ki ga je smatral za prav velik madež naše dobe, pravtako se je z gnusom izjavil o klerikalizmu. Zanimal se je toplo za češko duševno produkcijo, dal se je informirati od dr. Ledererja o stanju češke literature in umetnosti in je tudi pravil o svoji domovini, o ločitvi s Švedskim, ki ni bila izvedena po njegovi želji. Hotel je, da bi bila doma republika. Švedi so plemenit narod, če bi jih ne bili oboroženi Nori presestili, bi dobrovoljno opustili personalno unijo in bi bili po norškem vzoru pač tudi vpeljali republiko. Tako bi bili ti dve skandinavski državi lahko vzor republik za ostale evropske države.

K Slovakom in njih trpljenju se je vedno in vedno vračal. Občudoval je njih narodno umetnost, njih krasne narodne noše, njih orodja. Ta narod gre krasni prihodnosti nasproti.

Parlament.

Jezikovno vprašanje.

V zadnjem času so se vršila pogajanja, ki jim je namen doseči sporazum med Čehi in Nemci glede jezikovnega vprašanja. Gre se predvsem za to, da bi se kar najhitreje odkazale nacionalne predloge odseku. Če se to zgodi, je pričakovati, da bo tudi češki deželni zbor začel delati in da bota imenovana češki in nemški minister rojak. Češki deželni zbor bi bil obenem s štajerskim sklican v juniju v svrhu rešitve proračuna. Tako poroča »Oesterr. Volkszeitung«.

»Neue Freie Presse« dostavlja temu poročilo, da se gre predvsem za to, omogočiti v poslanski zbornici prvo branje vladne jezikovne predloge o razdelitvi v okrožja na Češkem ter doseči delozmožnost češkega deželnega zbora. Vršila so se na Dunaju že pogajanja, ki kažejo, kako resna je situacija na Češkem in kako je tam potreba reda.

Od druge strani poročajo da sta dva predloga v ospredju. Prvi meri na to, da bi se nacionalna vprašanja rešila v obliki iniciativnega predloga v nacionalno-političnem odseku. S tem bi odpadlo prvo branje vladne predloge. Drugi predlog meri na to, da bi se med nacionalnim vprašanjem v parlamentu in v češkem deželnem zboru ustvaril junktim.

Obema predlogoma se stavljajo na pot še razne težave. Skupna konferenca čeških in nemških poslancev se bo vršila šele, ko bodo imeli neobvezni razgovori kaj konkretnih uspehov.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 3. maja.

Danes popoldne je imel ljubljanski obč. svet redno sejo, katere najvažnejša točka je bila volitev župana in podžupana. Občinski svetovaleci so prišli v slavnostni črni obleki; galerija je nabito polna odličnega občinstva, opaziti je bilo posebno veliko število narodnih dam. Predseduje župan Hribar, ki naznaja, da sta obč. svet. Kobler in Milohnoja veljavno opravičila odsotnost.

Župan pri nadvojvodi Evgenu.

Župan naznanja, da ga je dne 23. pret. m. sprejel v Inomostu nadvojvoda Evgen. Župan je govoril z nadvojvodo o namerah nemškega viteškega reda na Mirju. Dobil je najzadovoljivejša pojasnila. Nemški viteški red bo zgradil na svojem svetu na Mirju poseben Emonskei muzej in še eno hišo. Oboje bo stalo v vrtu. Župan je naprosil nadvojvodo, naj mu ukreni, da bo vrt pristopen širšemu občinstvu, kar je nadvojvoda obljubil storiti. Župan je dobil zagotovilo, da bo mestna občina dobila brezplačno ves svet ob obrtni šoli — torej tudi tisti, za katerega je ponujala kupnino — ki ga potrebuje v svrhu obranitve starega rimskega zidu. Nadvojvoda se je zelo pohvalno izrazil o Ljubljani in o njenem napredku ter tudi o njenih namerah na Gradu. Dejal je, da bo vedno pripravljen — kolikor mu bo mogoče — one namere tudi dejansko podpirati. Dovolil je, da se glavna ulica na Mirju imenuje po njem.

Za Srbo.

Župan oznanja, da je dne 19. in 20. pret. m. zadelo kraljevino Srbijo velika vremenska katastrofa. Nad Sumadijo se je vilo strahovita ploha, v trenutku je prestopila reka Lepenica bregove in je poplavlila mesto Kragujevac in druge kraje v njegovi okolici. Katastrofa je prilla nenadoma; zahtevala je celo človeške žrtve. Drla je po uli ah Kragujevac cela 2 m visoko. Škoda je veličanska. Dolžnost je pomagati. Ko je zadelo potresna nesreča Sicilijo in Kalabrijo in je obč. svet dovolil podporo, takrat je govorilo srce. Zdaj, ko se gre za krvne brate, je tem večja dolžnost pomagati. Jutri se ustanovi v Ljubljani odbor za pomožne akcije; župan predlaga naj se dovoli 1000 K za Srbo, prizadete po katastrofi. — Sprejeto.

Dalje naznanja župan, da se »Nar. del. org.« zahvaljuje za podporo za vaješke tečaje.

Društvo »Rdečega križa« je poslalo letno poročilo v obeh deželnih jezikih.

Nato se odobri zapisnik zadnje seje.

Nujna zadeva.

Gosp. Predovič je kupil svoj čas na Poljskem predmestju od mesta nek svet. Ker pa mu ta svet ne zadostuje za nameravano zgradbo biše, bi rad dokupil od mesta še nekaj sveta. Potrebuje 468 m² in ponuja 4 K za m². — Odobreno. Stroške pokrije kupovalec.

Dopolnilne volitve v obč. svet so se vršile kakor je bilo predpisano, za 3. razred dne 18., za 2. razred dne 20. in za 1. razred dne 22. aprila. Uspeh je sledeči: v 3. razredu je bilo oddanih 594 glasov; dobili so gg. Mally 590, Kozak 584 in Kobler 579 glasov. Izvoljena sta prva dva za dobo 3 let, zadnji pa za dobo 2 let. — V 2. razredu je bilo oddanih 356 glasov; izvoljeni so gg. dr. Tavčar s 353, Hribar s 352, dr. Majaron s 348 in Sajovic s 344 glasovi, vsi za dobo 3 let. — V 1. razredu je bilo oddanih 227 glasov; izvoljeni so gg. Turk z 224, Lenčec z 222, Predovič z 221 in dr. Triller z 219 glasovi, tudi vsi za dobo treh let. — Ugovora ni bilo proti volitvam nobenega, zato obč. svet volitve odobri.

Volitev župana.

Kot starostni predsednik prevzame predsedstvo obč. svet. Lenčec. Za posebnega zapisnikarja o tem aktu imenuje obč. svet. dr. Šviglja, za overovatelja tega zapisnika pa dr. Majarona in dr. Tavčarja. Nato prebere dotične določbe obč. volilnega reda za Ljubljano in imenuje slednjič za skrutinatorja dr. Majarona in dr. Trillerja. Oddanih je bilo 28 glasovnic, med njimi se je 1 glasila na ime dr. Tavčar, 27 glasovnic pa se je glasilo na ime

Ivan Hribar.

Ko skrutinatorja naznanita izid volitve vstanejo vsi obč. svetovalci s sedežev in v viharini, par minut trajajočim ploskanjem pozdravijo izvolitve dosedanjega župana. Tudi galerija navdušeno ploska z obč. svetovalci. Ko se ploskanje poleže, povzame podžupan dr. Tavčar besedo in govori nekako takole:

Dragi prijatelj! V šestih Te kliče danes Ljubljana na stol svojega župana! Gotovo redek in pomenljiv slučaj v komunalnem življenju! Pri krutih vdarih, s katerimi Ti ni prizanesla neusmiljena usoda Ti naj služi v tolažbo, da smo Te soglasno izvolili, hoteč dati izraz svojemu pričanju, da si svoje ime globoko vtisnil v zgodovinsko knjigo tega mesta, tako da se Te bodo še pozni rodovi spominjali s tisto hvalečnostjo, s katero Te nosimo mi v svojih srehi. V čast in tolažbo Ti bodi, da so zasluge, in nič kot zasluge Tvoje ga čistega rodoljubja in ne v zadnji vrsti Tvoje obdobjanja vredne, energične delavnosti proizvojele, da Ljubljana brez Tebe živi ne more, in tudi živeti neče. Zategadelj Ti podeljuje največjo čast — laurikove venec svojega županstva. Dasi smo si v svesti, da nosi ta venec tudi trnje. Te prosim da sprejmeš izvolitev, ki Ti je v čast, katere je pa tudi nam v čast, ker dobro vemo, da smo si izbrali najvrednejšega in najspodobnejšega moža, kateremu hočemo poveriti županske poše v prestolnem mestu!

In spet se je po tem govoru, ki so ga obč. svetovalci parkrat prekinili z navdušenim pritrjevanjem, vzdignilo dolgotrajno glasno odobravanje in ploskanje. Nato pa je povzel besedo župan Ivan Hribar, ki je govoril nekako takole:

»V šestih ste me danes, čestiti gg. tovariši, počastili s svojim zaupanjem, podelivši mi najvišjo čast, katero svobodno meščanstvo svojemu someščanu podeliti zamore. Iskreno se vam zahvaljujem in to tamboji, ker sem si v svesti, da se moje moči skromne in da moje delovanje pri mestni občini Ljubljanski ni in ne more biti popolno; saj ni nič popolnega pod solncem. Vem, čestiti gg. tovariši, da je mnogokateri imel ves o raznih prilikah imel poveda

devalj, biti nesadovoljen z menoj; v svesti sem si, da morebiti tudi občinski svet kot celota ni vselej odobral mojega delovanja. Toda sodili ste in vaše sodbe izpadla je, kakor mi soglasna izvolitev priča, v prilog drugim mojim lastnostim, katere morebiti nesmatno nadkrilujejo moje slabosti. Sprejmite zatorej zagotovilo, da ustrajam tudi z naprejem na začrtani si poti, katere vodi k povzdigi veljave in gmotnega blagostanja naše slovenske prvolstnice.

Častiti gg. tovariši, čisto naravno je, da človeku, ki stoji na čelu take občinske uprave, kakor je ljubljanska, ne prizanaša kritika. Tudi jaz sem to v dosednji svoji funkciji dobi v najboljše meri izkusil. A bodisi, saj kaj se nikdar nisem bal. Samo tega sem pričakoval, da bode pravična. O kritiki, ki se je lotevala mestnega gospodarstva pod mojim vodstvom, in ki je zlasti vlekla na dan osebne moje slabosti, tega ne morem reči. Če bi bilo res, kar se mi je očitalo, tedaj bi vi, častiti gospodje tovariši, nikakor ne bili mogli danes zediniti se, da me zopet pokličete na čelo upravi tako važnega mesta, kakor je naša bela Ljubljana.

Razmere so dandanes pri nas take, da je v vsako stvar vlačej politike; tolažim se zatorej s tem, da so oni, ki z menoj niso zadovoljni, kolikortoliko pristranski. Vem, da nekaterim ni prav, da krepko držim kvišku zastavo narodno, drugim pa, da smatram napredno misel za paladij svobode. Prav nič se zatorej nisem čudil, da so se oglašali proti meni glasovi iz tabora enih, kakor drugih, vsaj politične stranke skušajo dandanes uveljavljati svoja načela z brezobzirnostjo, ki v svojih sredstvih navadno ni izbirčna. A pravičnosti bi bil vsaj pričakoval tako od ene, kakor od druge strani, kajti nikdo mi ne more očitati, da bi ne bil v svojem uradu vedno nepristranski, da bi pri meni ne bil našel iste postrežljivosti in iste uslužnosti pripadnik katerekoli politične struje v javnem življenju našega mesta, kakor jo je našel najožji moj politični somišljenik.

Zalibog, da sem te pravičnosti pogrešal. Zlasti od onega dne, odkar je nedolžna slovenska kri porosila tlak ljubljanski, zdelo se je, kot da je izginila objektivnost. Nesrečno ono gibanje, ki je bilo povod nedolžnim žrtvam, pripisovalo se je kaj rado meni in našel se je celo cesarski minister, ki se je tako daleč spozabil, da je javno izjavil, da trdno stoji njegovo prepričanje, da sem dogodok 18. septembra in naslednjih dni 1908. leta kriv edino le jaz.

Častiti gospodje tovariši, vsako zagotavljanje od moje strani, kako upačne so bile te sodbe, bilo bi odveč. Meni se zdi, da je trdno prepričanje onega ministra stalo na pravtako trhnih nogah, kakor njegovo ministrsko kreslo; kajti kmalu potem, ko je te — za cesarskega ministra brezprimerno ovaduše — besede izpregovoril, moral je umakniti se iz kronskega sveta. Za imenovanim nemškimi ministrom sli so pa tudi nekateri vplivni ljudje, ki slovenske žene nazivljejo svojimi materami in govoré isti jezik, kakor ga govorim jaz.

Enim in drugim natočiti hočem čistega vina. Ostal sem isti kakor sem bil pred 14 leti, ko ste me, častiti gospodje tovariši, prvič izbrali za župana ljubljanskega. Strogo objektivni v uradnih stvareh, nepristranski nasproti vsakemu, iz srca rad podpirajoč težnje vsakega prebivalca mesta ljubljanskega, najsi pripada katerikoli narodnosti, katerikoli veri ali katerikoli politični struji, ne morem vendar zatajiti trdnega svojega prepričanja, da našemu narodu izvira največje zlo od duševnega suženjstva in da Slovenci največjo uslugo izkazuemo avstrijski državi, ako vsa dovoljena sredstva porabljam v to, da se okrepi naš življenj na jugu te tržave.

V mnogih odločilnih krogih tega še ne spoznavajo; zame pa je to evangelijski in vem, da ni daleč tisti čas, ko bodo nanj prisegli tudi oni patrijotje avstrijski, ki imajo sedaj še mreno na očeh.

Tak sem bil, častiti gospodje tovariši, tak sem, tak ostanem, takega ste me danes zopet izvolili za župana deželnega stolnega mesta Ljubljane. Hvala vam na zaupanju!

Tudi govor župana Hribarja je bil sprejet z navdušenim ploskanjem, ki se kar ni hotelo poleči. Župan zavzame spet svoje župansko mesto in odredi

volitev podžupana.

Zapisnikar je dr. Švigelj, overovatelj zapisnika Knez in Lenčec, skrutinatorja pa dr. Novak in dr. Oražen. Oddanih je bilo 28 glasovnic, 1 je dobil dr. Triller, 27 pa

dr. Ivan Tavčar.

Izid volitve so spet pozdravili obč. svetovalci s burnim aplavsom; tudi galerija je navdušeno ploskala. Župan je nagovoril dr. Tavčarja s nekako sledečimi besedami:

»Soglasna izvolitev je bila pozdravljena s burnim pozdravom.

Zvest si nam bil v političnih in narodnih bojih, zvesto stojš tudi meni od nekdaj na strani. Kot najbližji prijatelj si mi tudi v uradu najbližji. Že 25 let goreče deluješ v ljubljanskem občinskem svetu. Upam, da boš radostno sprejel zaupanje, ki so Ti ga izkazali tovariši obč. svetovalci, da boš sprejel mesto podžupana.« — Dr. Tavčar v kratkih besedah izjavlja, da izvolitev sprejme in se zahvaljuje za izkazano zaupanje.

Volitve odsekov.

Volitve odsekov so se izvršile soglasno in so imele sledeči uspeh:

Magistratni odsek: Franchetti Engelbert, Knez Ivan, Lenčec Josip, dr. Tavčar Ivan, dr. Triller Karel.

Personalni in pravni odsek: dr. Majaron Danilo, Mayer Karel, Milohnoja Ivan, dr. Novak Fran, dr. Oražen Ivan, dr. Švigelj Anton, dr. Triller Karel.

Finančni odsek: Knez Ivan, Lenčec Josip, Mally Fran, Meglič Karel, Milohnoja Ivan, Sajovic Karel, dr. Triller Karel.

Stavbni odsek: Kobler Pavel, Lenčec Alojzij, dr. Novak Fran, Primožič Ferdo, Roethl Matija, pl. Trnkoczy Ubald, Turk Josip.

Odsek za uboge: Franchetti Engelbert, Kozak Josip, Likozar Anton, Predovič Ilija, Ušeničnik Urban.

Policijski odsek: Franchetti Engelbert, Lenčec Alojzij, dr. Oražen Ivan, dr. Pipenbacher Josip, dr. Švigelj Anton, Turk Josip, Vidmar Josip.

Solski odsek: Dimnik Jakob, Franchetti Engelbert, Kozak Josip, Likozar Anton, Roethl Matija, dr. Pipenbacher Josip, Sajovic Karel.

Odsek za olepšavo mesta: Dimnik Jakob, Lenčec Josip, Likozar Anton, dr. Majaron Danilo, Mally Fran, Mayer Karel, Roethl Matija.

Obrtni odsek: Franchetti Engelbert, Kozak Josip, Lenčec Alojzij, dr. Majaron Danilo, Primožič Ferdo, Turk Josip, Vidmar Josip.

Dopolnilne volitve v posebne odseke so imele sledeči uspeh:

Klavični ravnateljstvo: Kozak Josip, Predovič Ilija, dr. Tavčar Ivan.

Direktorij mestnega vodovoda: Sajovic Karel, dr. Triller Karel.

Direktorij mestne elektrarne: Mally Fran.

Disciplinarna komisija: Dimnik Jakob, dr. Oražen Ivan, dr. Triller Karel.

Direktorij mestne zastavljalnice: Kozak Josip.

Odsek za regulacijo mesta: Sajovic Karel, pl. Trnkoczy Ubald.

Naborna komisija: pl. Trnkoczy Ubald.

Tudi te volitve so se izvršile soglasno in sicer na predlog obč. svetn. dr. Majarona z vzklikom.

V svrhu konstitucije odsekov prekine župan sejo za pet minut.

Konstitucija odsekov.

Ko se seja spet otvori, naznanijo odseki uspeh konstitucije, ki je sledeči: Pers. in pravni odsek — dr. Majaron (načelnik) in dr. Triller (podnačelnik); finančni odsek — Milohnoja in Knez; stavbni odsek — Turk in dr. Novak; polic. odsek — dr. Oražen in dr. Švigelj; solski odsek — Dimnik in dr. Pipenbacher; olepševalni odsek — Mally in Lenčec; obrtni odsek — Franchetti in Turk; klavn. ravn. — dr. Tavčar; direkt. mest. vodovoda — dr. Triller in Lenčec; direkt. mest. elektrarno — dr. Novak in Lenčec; odsek za regulacijo mesta — Sajovic in Likozar; v ostalih odsekih je načelnik župan.

Slovensko gledališče.

Podžupan dr. Tavčar poroča o prošnji »Dramatičnega društva« glede slovenskega gledališča. Na občnem zboru tega društva se je sklenilo, naprositi mestno občino, da pod istimi kavelami kot lani prevzame tudi v prihodnji sezoni vodstvo slovenskega gledališča. Če pa je mogoče prevzeti mestna občina že letos vso skrb za slovensko gledališče sama, prevzemi inventar in vzemi obenem na znanje, da je inventar zaupljn. Pravni odsek je mnenja, da se morajo razmere pri slovenskem gledališču stabilizirati; »Dram. društvo« naj bi opustilo vodstvo slovenskega gledališča in naj bi vstvarilo tak položaj, da vodstvo prevzame mestna občina. Če je mogoče, naj bi prepuščal deželni odbor od leta do leta mestni občini deželno gledališče. Če se ta stvar ugodno reši, bo treba mestni občini tudi pokriti dolg »Dram. društva«, ki znaša celotno okoli 14.000 K. To je zelo malo, če se vpošteva razmere in velikanski deficit drugih gledališč. Za deficit »Dram. društva« pa bo najti pokritje v inventarju. Letošnje vodstvo je pokazalo, da se da izhajati. Prajnja sezona je vzela od letošnje subvencije že 3000 K, in vendar se je letos izhajalo. Dež. odbor je izrazil željo, da bi bil tudi zastopan v intendanci. Proti temu ni pomislekov. Govornik predlega, naj občina pod istimi pogoji kot lani prevzame vodstvo slovenskega gledališča; povabi naj dež. odbor,

ja odpošlje v intenzivno zastopništvo, gospod Govekar bo pod starimi pogoji ostal ravnatelj tudi v prihodnji sezoni; zato predlaga govornik, da se mu da tudi v prihodnjem letu na magistratu dopust. — Sprejeto brez govora.

Spomenik sv. Trojice.
Na hiši Iv. Kneza na Dunajski cesti je neka služnost glede vzdrževanja spomenika sv. Trojice pred kavarno Evropo. Lastnik hiše prosi, da se ta služnost izbrisi in da mestna občina prevzame spomenik v svojo skrb. Ker je l. 1900 bila ta služnost izbrisana hiši graške zavarovalnice proti odškodnini 1000 K, se tudi prosilec pod istim pogojem ugotovi; tudi stroške bo moral plačati sam.

Priziv.
M. Berglezov in Iv. Remžgar, v Črni vasi sta vložila priziv proti odločitvi, da morata sama vzdrževati neko pot. Prizivu se ne ugotovi, ker se pot sicer de iure javna, de facto pa privatna.

V kuratorij zavoda za pospeševanje obrti
na Kranjskem se izvolila kot zastopnik mesta občine dr. Windischer in Vidmar.

V kuratorij podkovske šole
z. kr. kmet. družbe se izvoli kot zastopnik mestne občine P. Skale, nadzornik mestne klavnice.

Prošnje.
V godi se prošnji definitivno namenečim šolskim slugam za uradno obliko. V ta namen se postavi 840 K za proračun prih. leta. Oblika se jim prizna od 1. januarja 1911.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Gradcu se dovoli 100 K.

Odskloni se prošnja za podporo Jugoslov. med. društva v Gradcu. Francu Saxu se dovoli za doplačilo večjih stroškov pri elektr. instalaciji v mestni zastavljalnici 300 K.

Obrtna šola.
Oddati je treba mizararska dela in okovja pri zgradbi c. kr. obrtne šole. Oglasilo se je več ponudnikov, med njimi g. Tönnies, ki zahteva 64.064 K in pa združeni mizarji Primožič, Škafar in tov., ki so za 2687 K. Referent obč. svetnik Turk predlaga naj se oddajo dela najcenejšemu ponudniku Tönniesu.

Obč. svetnik dr. Oražen izvaja, da ni vedno navada, da bi se dela oddajala najcenejšemu ponudniku. Ugovarja referentovemu predlogu in zagovarja združene obrtnike. Ne povdarja nacionalnega momenta. Povdarja pa, da so domači ljudje vedno zaposlovali in govorili njim v prilog z narodno - gospodarskega stališča. Vedno se slišijo pritožbe, da ni domačih ljudi, ki bi bili sposobni za večja podvzeta. Morda je to res. Tu pa so se enkrat združili mizarji in gotovo bodo s svojim delom zadovoljili. Obrtna šola ne bo le zato, da bo vzgajala strokovno izobražene ljudi temveč mora biti tudi fundament, na katerem se bodo gradile obrtne eksistence. Domačim obrtnikom manjka denarja. Obč. svet je poklical, da jih podpira. Veletvrdka dela v velekapitalom, slovenski obrtniki pa se bore s finančnimi težavami. Odljub so obrtniki že lahko siti, tu je enkrat prilika da obč. svet dokumentira resnične simpatije nasproti nim. Političnega strankarstva ne bo mogel obč. svetu zato nikdo očitati, da se med onimi združenimi mizarji pripadniki obeh političnih strank.

Podžupan dr. Tavčar pravi: Star je precej delikatna. Mestna uprava stoji na korektnem stališču, če bo oddati dela najnižjemu ponudniku. To je korektno — pa le pod pogoji razmerami. Z juridičnega stališča se ne more trditi, da bi bil obč. svet primoran oddati dela najcenejšemu ponudniku. V Gradcu je bil pr. slovenski ponudnik za celih 6000 K cenejši, pa je delo le dobil Nemec. V tem slučaju je faktor, ki govori zato, da se upošteva dražja podoba. Tudi država sama tako dela in povdarja, naj se gleda na zadružno Merodajno je, da so se organizirali domači obrtniki. Obrtniki so fak. ki ga je treba v zaščito vzeti. Počepali bodo gotovo solidno. Če se združe 2687 K obrtništvu pri zgradbi, ki je temu obrtništvu namenjena, to je pregreha.

Pri glasovanju je sprejet s prejšnjo večino predlog občinskega svetnika dr. Oražna.

Takoj nato pa izjavlja župan, da ne upustlja, ker je nemoralen, ne povdarja in na škodo občini. Župan povdarja, da so bili oni združeni mizarji v začetku za celih 14.000 K dražji, šele ko so izvedeli, kako po ceni je Tönnies, so oferto znižali. Ti slovenski obrtniki so pri vseh podvzih dražji. Če se je obč. svet že hotel ozirati pri oddaji del na slovenske obrtnike, naj bi bil vpošteval »Zadružno slov. mizarjev«, ki je imela cenejšo ponudbo kot združeni mizarji. »Zadruge« pa referent niti niti ni.

Dr. Oražen izvaja, da bo na župne nove očitke odgovoril v prihodnji št.

Natp se brez debate oddajo krovška dela najcenejšemu ponudniku Vidicu & Co. za 13.785 K; ker so bila ta dela proračunjena na 20.000 K, se bo prihranilo nad 6000 K.

Za napravo preklad nad okni in betonskih podlog v zidovih se dovoli 900 K. Dela bo izvršil Filip Supančič.

Ostale točke odstavi župan z dnevnega reda in zaključi javno sejo; sledi tajna seja.

Dnevne vesti.

+ Kaj si vse upa natvesti »Slovenec« svojim bralcem? Včeraj je »Slovenec« priobčil o draginjskem odseku v poslanski zbornici, v kateri pravi med drugim: »Ta draginjski odsek je izvolil za načelnika Ivana Hribarja. Kako deluje ta odsek, nam pa kaže sledeča zanimiva dogodka: Dan, preden se je sešel državni zbor, je sklical Hribar sejo svojega odseka, in sicer brzojavno vsakega posebej. Te brzojavke so bile tako gostobesedne, da so stale okroglo 4000 K. Ne vemo, če bi bile brzojavke tudi tako drage, če bi jih Hribar plačal iz svojega žepa. Najlepše je pa to, da se vključ tako dragemu vabilu člani odseka niso odzvali pozivu svojega predsednika in je bila seja nesklepčna. V kuluarju so delali razne dovipe o Hribarjevih brzojavkah, o draginjskem odseku pa se je reklo: Edini uspeh draginjskega odseka je ta, da je za 4000 kron podražil državni zbor. Kdor ima le količkaj soli v glavi, se mora samo smejati, ko prečita to gorostasno neumno notico, in mora le obžalovati tiste »bravce«, ki se jim »Slovenec« upa predlagati takšno duševno hrano. Torej celih 4000 K bi naj stale brzojavke, s katerimi so se baje sklicali na sejo člani draginjskega odseka! Računajmo: Članov draginjskega odseka je 52, ako izznamemo predsednika, ki sebe pač ne bo brzojavno klical na sejo, 51. Ako se je torej za brzojavno sklicanje ods. seje porabilo 4000 K, potem odpade na vsako brzojavko 51 članov pristojbina 78 K 43 vin., to se pravi vsaka brzojavka je morala obsegati 1307 besed. Vprašamo sedaj čitatelje, ako je mogoče sploh domnevati, da bi se bila članom draginjskega odseka pošiljala brzojavna vabila na sejo, obsegajoča 1307 besed? Menimo, da kdor ima normalne možgane, ne bo niti za trenotek verjel taki »Slovenčevci« — raci, ki se da prezentirati samo takim backom, kakor jih imajo klerikaleci. Sicer pa smo se informirali o tej stvari pri gosp. poslanecu Hribarju in izvedeli to - le: Gospod poslanec je kot načelnik draginjskega odseka teden pred dotično sejo šel k predsedniku poslanske zbornice, dr. Pattaiju, ter ga prosil, naj poskrbi, da skliče zbornična pisarna, kakor je običajno, na določen dan odsekovo sejo. Dr. Pattai je to vzel na znanje. Kasneje je gospod poslanec sam dobil kot predsednik od pisarne brzojavno vabilo k seji, čemur se je sam ne malo čudil. Zakaj je pisarna vabila k seji brzojavno in ne pismeno, to je njena stvar, in če bi »Slovenec« rad izvedel za vzkroke, naj se obrne naravnost na pisarno, ki mu bo prav gotovo dala prav točen odgovor.

+ K imenovanju v deželni zdravstveni svet. Pod zaglavljem »Zadnja beseda« besediči včerajšnji »Slovenec« o naših opazkah glede imenovanja v deželni zdravstveni svet in sumnič, da so nam te došle od zdravniške strani. Akoravno nam je znano, da baš zdravniki vseh strank nikakor ne odobrujejo, da je deželni odbor puščal in nemar zapi-manje za deželno bolnišnico, kot največji zdravstveni zavod dežele in prezrl nje voditelja, izjavljamo vendar resnice in ljubo, da na naša izvajanja ni vplival nikak zdravnik. Pač pa je to menda pri »Slovencu« tako; saj iz njegove včerajšnje notice se dobro vidi moža, ki tako gor-ko zastopa svoje lastne interese.

+ Čuki kot nositelji Slomškovega duha. »Mladost« je listič, ki hoče biti duševni voditelj Čukov. V zadnji številki proglašča Čuke za junake-makabejce, za kladva, ki bijejo nasprotnike božje misli in kujejo rudo našega ljudstva v čisto zlato ter jih pozivlja na delo v Slomškovem duhu. A kakšen je Slomškov duh? — »Mladost« ga upravlja klasično označujo, namreč edinole s tem, kar je Slomšek pisal zoper svobodomiselce. Doslovno pravi: »Kako je blagi Anton Martin Slomšek bičal svobodomiselstvo! Imenuje ga »nauk, ki plodi in izgojuje druhan polno gizzdavo-sti in baharije, druhan vedno modro-vajočo, nezadovoljno, prepirljivo, ki se kakor peklena pošast vlačijo po deželi.« (Laibacher Kirchenzeitung; 1848.) V razpravi: »Kaj je pred vsem storiti dušnim pastirjem v naših dneh?« (Theol. Zeitschr.; 1849) pravi liberalcem »slajnjivi, opravljivi, zvičajni postavodajalci, trdosrčni,

oderuhi, goljufi, sloparji, ki naj-boljše naredbe spodbujajo in vsmo-blagonosno početje pokončujejo!« Dalje: »Dokler se tej samopasni tro-pi krepka je ne postavi, trudi se se zidarji, ki zidajo naše državno po-slopje, zaslonj. Majhne izvirke zado-lujejo, silni povodnji pa puščajo šir-en tok. Naši politični zdravniki ozdravljajo male rane, poglavitnega zla se pa nič ne dotaknejo.« Potem pa uči velik učitelj našega naroda, da se morajo katoličani zoper libera-lizem združiti v bojno organizacijo. »Tudi to«, pravi, »je obžalovanja vredno zlo, da boljše misleči del na-ših tem ljudem nasproti roke križem drži! Gorje tistim dušnim pastirjem, ki so v tem nevarnem času zbegane-mu ljudstvu le samo slepi vodniki in mutasti čuvaji, bodisi iz nemarščine, bodisi iz krive bojazljivosti!« — To je izbruh, ki je vreden rajnega pri-smojenega Luke Jerana. Imeli smo o Slomšku boljše mnenje. Sodili smo ga po tem, kar je dobrega storil. Zdaj vidimo, da je bil trapast far, ki se mu je le slučajno primerilo, da je tudi nekaj pametnega in koristnega storil. Na to, kar je storil in spisal pametnega, pa se klerikaleci nič ne ozirajo, nego le na to, kar je čvekal proti svobodomiselcem. V teh izbruhih se jim zrcali Slomškov duh, v tem duhu bodo delali Čuki. Pa kaj ko je resnica močnejša od vseh psov, kaj, ko vidijo ljudje in se pre-pričavajo vsak dan, da vse, kar je Slomšek zapisal ne velja za liberal-ce, nego samo edino in sicer do pi-čice za klerikalece.

+ »Proč z mehkobo.« Tako se glasi naslov članka, ki ga je obelo-danilo glasilo Čukov in kateremu je pisatelj sam dodal podnaslov: »Pre-mišljevanja, ki se ne bodo vsem do-padla.« Res, prav razvedni smo, kaj poreče duhovščina k temu član-ku, ki tako neusmiljeno seka po du-hovniški vzgoji. Kajti vse, kar je tu zapisano, to leti edino in izključno na način duhovske vzgoje in na cilje duhovskega vzgojevanja našega ljud-stva. Pisatelj sicer podtika vse to li-beralizmom, ali pač samo, da bi mogel svobodnej in brezobzirnej tleskati po duhovski vzgoji, zakaj resnica je, da je vsa šolska vzgoja versko-nravana in da deluje paralelno s cer-kvenim smislu. S podtikanjem, da je te vzgoje kriv liberalizem, torej ni nič, tem manj, ker v vsakdo, da zahteva liberalizem, naj se ljudstvo vzgaja v krepke, odločne, življenja in tudi boja, vesele, podjetne ljudi, ne pa v šleve, ki vedno trepe-tajo v strahu pred peklo in park-ljem.

+ Najnovejši uzor slovenskih klerikalcev je svetnik Dominik, ki je tako goreče in neusmiljeno bičal al-bingenze zapeljivce ljudstva. Al-bingenze imenuje zgodovina tisti del južnofrancoskega prebivalstva, ki jih je v takratni katoliški cerkvi vladajoča pokvarjenost in izpride-nost pripravila do tega, da so se od cerkve ločili. Dandanes nima cerkev nobene moči več nad tistimi, ki jo zapuste, toda v starih časih ni cer-kev pustila ljudi, da so si vero izbrali po svoji volji. Rimska cerkev je Al-bingenze hotela prisiliti, da morajo nazaj pod njeno okrilje. Sv. Dominik je Albingenze »goreče in neusmilje-no« hotel spreobrniti. Kako se je to vršilo, priča zgodovina. Cerkev je uprizorila križarsko vojsko zoper Albingenze in ta križarska vojska je klala, morila in ropala kakor tolpa divjih bestij. Križarska vojska je za-vzela mesto Béziers in vse prebival-stvo poklala. 20.000 ljudi je izkrva-velo pod meči križarske vojske. Taka »gorečnost in neusmiljenost« ugaja našim klerikalcem, za to gorečnost so si izbrali za svoj uzor sv. Domi-nika, tem raje, ker je ustanovitelj dominikanskega reda, ki je več sto-letij izvrševal nad »krivoverci« in-kvizicijo in ljudi moril, trpinčil in žive sežigal. Res, lepe vzore in ple-menite cilje imajo klerikaleci, samo vprašanje je, če imajo klerikaleci ta-kih nazorov še pravico se pristiževati ljudem, ali če niso že stekla bitja.

+ Na potu v nebesa. Klerikalni Posavec so zadnji čas postali »štima-ni« kar se da. Vrag vedi, kako so za-znali, da ima škof o njih izvrstno mnenje. Morda jim je to sporočil di-čni poslanec Dimnik, ki ima gotovo jako dobre zveze s škofijo. A bodi kakorkoli. Vsak klerikalni Posavec vé, da je v posebni milosti pri škofu in ponosno pripoveduje: »Škof so rekli, da se nam že na obrazu pozna, da smo na potu v nebesa.« No, zdaj vsaj vemo, kakšne oblike imajo ljud-je, ki so na potu v nebesa. Klerikalni Posavec se lahko toliko bolj za-našajo na škofove besede, ker govori-zanje tudi sv. pismo, rekoč: »Blago-ubogim na duhu, ker njihovo je ne-beško kraljestvo.« Da pa so klerikal-ni Posavec na duhu ubogi, če prav z-majo mleko ponarejati, priča druga govorica, ki kroji med njimi in o ka-teri nihče ne dvomi. Pravijo namreč, da na komotovem repu jaha klič in

da bo 18. maja ali svet rabil ali pa pa denar sejati. Sprito takemu nasi-ranju prevzamemo še mi garancijo, da se uresniči škofove in svetopi-semske besede in da pojdejo klerikal-ni Posavec kar gorki v nebesa.

+ Liberalna blamaža pri Sve-tem Bolfenku. Kakor smo včeraj poročali, je prinesla ponedeljko-va »Straža« pod gori navedenim zgla-vjem dolgovezen članek, nanašajoč se na shod, ki ga je priredila »Narodna stranka« dne 1. maja pri Sv. Bol-fenku nad Središčem. »Straža« je trdila, da se je zbralo do 130 zboro-valcev, da je bil shod jako klavern, ljudje pa brez navdušenja. Iz danes došlega »Narodnega Dnevnika« — v ponedeljek je bil zaplenjen — pa posnemamo, da je bil shod sijajna manifestacija narodne misli. Zbralo se je nad 300 ljudi pri Zabavniku v Jastrebcih, in ker so bili prostori v hiši premajhni, so morali zborovati na vrtu. O dogodkih v državnem in deželnem zboru štajerskem je poro-čal dr. Gvidon Serbec. Ožigosal je sedanji vladni sistem kot ponemčeva-len in Slovanom krivičen, kritikoval je Aerenthalovo zunanjo politiko, ki nalaga državljanom toliko novih bremen. Govoreč o štajerskem dežel-nem zboru, je konstatiral, da so se slovenski klerikalni poslanci začeli sramotno umikati. Uvedejo se nove deželne doklade; najame se trimili-jonsko posojilo brez dovoljenja de-želnega zbora in brez najmanjšega protesta s strani slovenskega dežel-nega odbornika Robiča in klerikal-nega časopisja. — Zelo obširno je poročal tudi urednik V. Spindler. Govorili so še župan Sinko, Vrabl in Zabavnik. Končno sta se sprejeli dve resoluciji. Prva se glasi: Zboro-valci, zbrani na shodu »Narodne stranke« pri Sv. Bolfenku nad Sre-diščem dne 1. maja 1910 z ogorče-njem jemljejo na znanje poročilo, da slovenski klerikalni poslanci v graškem deželnem zboru ne namera-vajo vstrajati v započetem boju pro-ti krivicam nemške večine ter poziv-ljajo slovenske poslance, naj ne od-nehajo, dokler se ne spremeni Slo-venecem krivični sistem v deželni upravi. — Kako je »Straža« in z njo vse ostalo klerikalno časopisje še pred tednom udrihalo po napred-njakih in po naprednem časopisju, ako je le z besedico omenilo, da so štajerski klerikalci kapitulirali pred nemško gospodo v Gradcu! In dan-es? O govoru dr. Serbca in glede resolucije radi obstrukcije piše »Straža« doslovno: »Dr. Serbec iz Ormoža je govoril prav medlo o po-ložaju v državnem in deželnem zbo-ru. Ko se je potem čitala neka reso-lucija radi obstrukcije v deželnem zboru in se je dala ista na glasova-nje, so ljudje držali roke navskriž. Spindler pa je dejal: »E, saj je itak nadpolovična večina«. Protiglasova-nja seveda ni bilo. — Tako torej! »Straža«, glasilo bivših divjih ob-strukcionistov, že zahteva, da bi se bilo moralo vršiti o resoluciji radi obstrukcije tudi protiglasovanje. Ne bo dolgo, ko bodo klerikalci nasto-pali proti protiglasovanju z isto divjostjo, s katero so še pred 14 dnevi nastopali za obstrukcijo. Za take ljudi je edino primeren izraz: politični klovni!

+ Imenovanje. Dvorni in mini-sterjalni tajnik dr. Ivo Šubelj je imenovan za sekijskega svetnika.

+ Iz justične službe. Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Gustav Barle, je imenovan za avskultanta.

+ Iz učiteljske službe. Za nad-učitelja v Tepanjah pri Konjicah je imenovan učitelj Fran Kerhlan-ko v Čadramu. — Imenovana sta definitivno za Nego vo Jože Koro-šec in Marica Ros, za Marijo Snež-no za Friderik Kozuh in učiteljica Alojzija Gorjak.

+ Trnovski farani, ki nimajo imen. Kaplan Koechler, ki je mnogo let služil v trnovski fari, zapušča Ljubljano in se preseli za župnika na Ig. Sinoči je med »Ljubljanskimi no-vicami« v »Slovencu« izšlo nekako poslovlilo od kaplana Koechlerja, spi-sano v imenu trnovskih faranov. A noben trnovski faran ni podpisan. V celi trnovski fari ga torej ni človeka, ki bi hotel postaviti svoje ime pod zahvalo kaplanu Koechlerju za nje-govo več kot desetletno delovanje. To je vsekakor značilno, pa tudi prav častno za trnovske farane, ker kaže, da se nebehen ni hotel osemčiti.

+ Halleyjev komet. Najnovejša vest o Halleyevem kometu pravi, da zemlja ne pojde skozi kometov rep. Na znameniti zvezdoglednici v Greenwichu na Angleškem so astro-nomi na podlagi opazovanj Halleyeve-ga kometa izračunali, da gre komet po takih potih, da zemlja ne pojde skozi njegov rep. Astronomi dunaj-ske zvezdoglednice pravi, da zna-biti ta račun pravilen. Preračunava-nja, na podlagi katerih so astronomi trdili, da pojde zemlja dne 18. maja skozi kometov rep, so temeljila na ja-ko kratkem opazovanju kometa v pre-tih dneh septembra in v prvih dneh

novembra. Sedaj je mogoče opazo-vati daljši del ellipse, ki jo preteče komet in je mogoče z večjo goto-vostjo izračunati, kako pojde naprej.

— Islet v Trst. Še malo dni nas loči od dneva, ko bomo videli sinje adrijsko morje, se spominjali na njegovo slavno preteklost, ko je bilo še izključna last Slovanov. Še malo dni — in stisnili bomo desnico slo-venskemu tržaškemu delavcu, temu neutrudljivemu boritelju za sveto slovansko stvar. In ure našega biva-nja v Trstu bodo prešle kot čas po-letne noči, a zapustile bodo v naših srcih neizbrisne spomine. Saj se trudi v Trstu vse, kar čuti slovensko, da bo naše bivanje med njimi kar najprijetnejše. Razkazovali nam bo-do z navdušenjem in požrtvovalnost-jo vse tržaške zanimivosti, ki okle-nejo duha z vso svojo veličastnostjo; in popoldne, ko se bomo ob zvokih godbe in petja ter plesa oddahnili ter uživali raz veselicega prostora najlepši razgled na mesto, luko in morje, krasne palače in mogočne to-varne, tedaj bodo skrbela za našo zabavo tržaške gospe in gospodične s svojo slovensko gostoljubnostjo. In kdo ne pozna tržaških dam, teh naj-bolj zavednih Slovanek? — En sklep naj zaori po celi Ljubljani, po vsem Slovenskem: Dne 8. maja s posebnim vlakom N. D. O. v Trst; vožnja stane čudovito malo, a zabave in užitka bo čudovito mnogo.

— Apel na našo inteligenco. Sprito dejstva, da se vse tržaško Slo-venstvo, od zavednega delavca do voditelja tržaških Slovencev, pri-pravlja, da sprejme goste iz Ljubi-ljane kar najlepše, ki pridejo dne 8. maja s posebnim vlakom N. D. O. v Trst, tedaj lahko z vso gotovostjo pričakujemo, da se udeležijo tega izle-ta tudi častno število slovenskega razumnštva. S tem bomo najsijaj-neje dokumentirali svojo solidarnost s tržaškimi boritelji, ki jih dosedaj poznamo le vse bolj po — časopisju.

— Opozarjamo, da se dobe legiti-macije za izlet v Trst s posebnim vlakom N. D. O. še danes zvečer in jutri dopoldne od 9. do pol 12. Vož-nina stane v III. razredu semintja 5 K 80 vin., v II. razredu 8 K 80 vi-narjev.

— Javno predavanje. Ljudsko izobraževalno društvo »Akademija« je priredilo sinoči v »Mestnem do-mu« predavanje, ki je bilo prav do-bro obiskano. Gotovo še ni nobeno predavanje privabilo toliko občin-stva, kakor snočnje. Predaval je pro-fesor gosp. Josip Reiser o »brez-zičnem brzojavu«. Gospod predava-telj je predaval tako zanimivo, da mu je občinstvo sledilo z največjo pozornostjo. V uvodu je govornik omenjal že starodavnih »brzojav-nih« naprav, kresov na stolpih itd. Za tem je prišel najprvo kemični te-legraf, ki ga je izumil Sömmering l. 1809. Od tega časa dalje se je te-legraf neprestano zboljševal. Z brez-zičnim brzojavom se je prvi začel baviti Nemec Herz, ki pa ni mogel doseči posebnih uspehov. Šele 22let-nemu dijaku Marconiju se je posre-čilo l. 1896 brezzično brzojavljanje na daljne kraje. Za njegove zasluge se mu je priznala l. 1909 Nobelova nagrada. Danes pa je Marconijev sistem že potisnjen v ozadje. Nastopi-li so drugi možje, kakor Slaby, Arko in Braun, ki so Marconijev si-stem že daleč nadkrilili. Po mnenju predavatelja se brezzični brzojav v poštnem prometu ne bo mogel nik-dar uporabljati radi previsokih stroš-kov. — Predavanje je gosp. profe-sor pojasnjeval z zanimivimi poiz-kusi. — Za izborno predavanje je žel predavateljev zasluženo pohvalo.

— Združeni čevljarji v Ljublja-ni vljudno naznanjajo cenj. članom in sl. občinstvu, da se dne 6. maja presele s Sv. Petra nasipa 7 v Wolfo-ve ulice v hišo g. Dr. Oražna — preje pri Auru — na dvorišče, levo. Vsele premajhnih prostorov na Sv. Petra nasipu smo prisiljeni, ta korak sto-riti, ker se tudi delavnica »Združenih čevljarjev« nahaja v Wolfovi ulici. Prodajalna usnja se uredi tako, da bo mogoče nam svoje člane, kakor tudi sl. občinstvo bolje postreči. Opo-zarjamo tem potom svoje člane, da se za svoje lastno društvo, ki so si ga ustanovili na podlagi združništva, bodoče bolj zanimajo, ker vod-stvo neumno na to dela, da bi se potem »združništvo« tudi na Sloven-skem bolje vdomačilo. Zahvaljujemo se tem potom g. dr. Oražnu za lepe prostore, ki nam jih je odstopil in ta-ko moderno uredil; dalje se zahva-ljujemo g. Janežu za svoje dolgolet-no bivanje v njegovi hiši. Cenjene tovariše vabimo, da si ob priliki ogledajo nove prostore, ki bodo mar-sikaterega presenetili, da bodo dobili veselje do društva, ki je danes neob-hodno potrebno. Če se vsi stanovi da-ma na gospodarskem polju organi-zirajo, zakaj bi se čevljarji ne, saj je to stan, ki potrebuje zavedne organi-sacije in neumornega dela, da dose-že svoj cilj. Naznanjamo še, da se novi člani sprejemajo vsaki dan v prodajalni usnji.

— Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo bo prisostvovalo dne 8. maja jutraj ob pol 8. v cerkvi sv. Florjana maši povodom praznika svojega patrona. Povabljeni je več gasilnih društev iz okolice. Po maši obhod po mestu. Svirala bo Slovenska Filharmonija. Po obhodu sestanek v restavraciji pri »Novem svetu«.

— Čudovita točnost! Dne 28. februarja t. l. je odposlal neki trgovec iz Prevalj na Koroškem »Kolinski tovarni« v Ljubljani neko pismo. Na ovitku je bil nalepljen kolek »Ptuj«. Ker je bil ta kolek takrat za ptuj, je pismo seveda romalo mesto v »Kolinsko tovarno« — na sodišče. Medtem je bila konfiskacija kolka »Ptuj« razveljavljena, in človek bi mislil, da je »Kolinska tovarna« pismo takoj nato brez zadržke dobila. Kaj pa še! Sele te dni je priromalo v Ljubljano ono nesrečno pismo. Radovedni smo, ali so slavne poštnice in druge slavne oblasti tudi tako »točne«, kadar se gre za nemške stranke, ali morda samo nas tako »protežirajo«?

Umrlj je v Kosezah pri Ljubljani znani gostilničar in kovaški mojster Ivan Kavčič, po domače »Svedrač« v 57. letu starosti. N. v. m. p.!

Slovo župnika dr. Mauringa na Igu. V nedeljo 1. majnika se je poslavljaj dr. Mauring od svojih ovčič, bil je tako ginjen, da mu je zaprlo sapo. Na vsedajenje je vendar spravil nekaj besed na dan. Govoril je o svojem stricu in materi ter o nekajh biserah, ki jih zapusti na Igu in od katerih ločiti se, mu je grozno težko. Pred farovžem so ga čakali štirje muzični, od katerih naj bi se župnik osebno poslovil. Stiskal jim je roke, kar na enkrat pa bruhne v jok, zbeži v farovž, se nasloni na mizo in prav salamensko joka. Čez nekaj časa se zopet vrne pred farovž, seveda ves v solzah in samo gleda prav žalostno po svojih ovčicah, do besede seveda ne pride, ker mu je zopet manjkalo sape. Njegove oči so plašno begale naokoli, bog vedi koga so iskale! Lahko verjetno, da mu je težko slovo od Iga, ker tu je imel tišče najpokornejših ovčič, katere vladati mu je bilo veliko veselje, sedaj pa taka izprememba. Ostati mora le gospodar čez sebe samega in svoj kuharico. Pobegnil je proti Ljubljani sam, čisto sam. Nihče ga ni spremljal, ker vse je bilo veselo, da izgine iz Iga. Žalostna pot!

Umrla je v Kranju posestnika soproga ga. Jerica Sinkovec roj. Hafner. P. v. m.!

Izlet Lititsko - Šmartenskega »Sokola« na Vače, ki bo v nedeljo, dne 8. t. m. bo nudil mnogo prijetne zabave. To bo prvi izlet imenovanega »Sokola«. Odhod iz Lititje ob 12. uri 30 min. Prihod na Vače torej okoli 2. ure 30 min. Kakor se nam poroča, se udeležiti izleta tudi »Zagorski, Trboveljski in Hrastniški Sokol«; »Ljubljanski Sokol« pa pošlje 1. vrsto telovadcev. Za petje bo skrbelo pevsko društvo »Zvon« iz Šmartna in »Moravsko pevsko društvo«. Kmalu po prihodu na Vače se vrši javna telovadba po redu: 1. Celjske proste vaje; 2. proste vaje paraščaja; 3. vaje na orodju. Po telovadbi ljudska veselica na dvorišču zupana A. Zarnika. Pridite vsi, ki ste dobre volje! Na zdar!

Prostovoljno gasilno društvo v Šmartnem pri Lititji napravi dne 5. t. m. pešizlet to je v četrtek v Javorje in se obenem udeležiti sv. maše v spomin patrona sv. Florjana. Na udeležbo se vabijo vsi prijatelji društva. Odhod iz Šmartna ob 8. uri zjutraj.

Požar na Dvoru. Dne 3. t. m. ob 1. zjutraj je nastal na Dvoru ogenj. Na srečo je bila noč mirna in tiha, tako da so pridni gasilci in gasilke hitro omejili ogenj. Gospodar ima občutno škodo, ker je imel v shrambi mnogo orodja, krompirja in pese ter na skednju seno. Tudi hlev je bil že v ognju pa so ga pridni gasilci otehi. Da občina nima brizgalne je pač zelo čudno; želeli je, da si jo kmalu oskrbi.

Prememba posesti. Dobro znani hotel g. Frana Gregorića v Krškem je pred kratkim kupila novostanovljena »Prva vinorejska zadruga v Krškem« za kupnino 80.000 kron.

Iz Mokronoga se nam piše: Tu imamo osivelega starčaka gospoda nadučitelja Lavrića, ki je celih 43 let neprenehoma deloval na šolskem polju in sicer večinoma v Škocjanu. Jubilejni križci in svetinje so se delile v jubilejnem letu na tisoče, — a starčaka sivolasega nadučitelja, se ni nihče spomnil. Naj te vrstice služijo v namen, da mu višja oblast preskrbi odlikovanje, katero mu gre po vsej pravici.

Občinski odbor idrijski je imel v petek 29. aprila javno sejo, h kateri je došlo 22 občinskih odbornikov. Kot prva točka na dnevnem redu je bila: Računski zaključek mestne občine idrijske za leto 1909. O tem je poročal načelnik gospodarskega oddelka, odbornik F. Vidic, ki je končno predlagal, da se odobri izvajati te-

ke iz gerentovega gospodarstva, proti katerim se je vložila pritožba. Klerikalni virilist Kavčič je opomnil, da je račun pomanjkljiv, ker ni v njem onega zneska, ki ga je sahteval delni odbor kot povračilo stroškov za prezidavo obč. hiše št. 509. Seveda Janez Kavčič ne sumljivo, da bi bil odlok delnega odbora protizakonit. Sicer pa mu je to pripomnilo naročil Oswald, in verni sluga je izpolnil dano naročilo. Obširno je kritikal gerentovo poslovanje in gospodarstvo odbornik Pegan, ki je predlagal, da se gerenta ovadi državnemu pravdnstvu. Poročevalcev in odbornika Pegana predlog se sprejme proti Kavčiču, ki je edini nasprotno glasoval. Na poročilo svetovaleca Dragotina Lapajnet se ugoti prošnji odborov »Društva za otroško varstvo in mladinskih skrb« ter »Podpornega društva za diake na realki v Idriji« (da se a) društvu, ki se ustanovi posebej za vodstvo dijaške in ljudske kuhinje, potrebni prostori oddajo brezplačno v pritičju dodelane mestne hiše št. 509, b) dovoli potrebna svota za nakup priprav in c) da vsako leto primerna podpora. Odbornik A. Pegan predlaga, da se ljudska kuhinja ustanovi v proslavo 80letnega cesarjevega jubileja in otvori s dnem 18. avgusta letos. Se sprejme. Proti glasu je klerikalni virilist Janez Kavčič. Podpornemu društvu za diake na realki v Idriji se nakloni 200 K letne podpore. Zavrne se pritožba Fr. Poljanšek in Ivane Vončina v neki stavbi zadevi. V stavbi odsek se izvodi odbornika Vidica, v zdravstveni svetovaleca Pireca in v ubožni Pleskovića. Po nekaterih slučajnostih zaključil župan javno sejo.

Občni zbor »Pivke«, podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Št. Peter in okolice se vrši s navadnim dnevnim redom v nedeljo, 8. maja 1910 ob 5. popoldne v prostorih g. Ludovika Špiljarja v Št. Petru na Krasu.

Prva vipavska vinorejska zadruga v Vipavi ima svoj redni občni zbor 15. maja t. l. ob 3. popoldne v zadrugi pisarni. Računski zaključek za leto 1909 je vsem članom istotam na vpogled razpložen. — Kakor smo se prepričali se je promet pri imenovanju zadrugi nasproti prvemu upravnemu letu več nego podvojil, kar vsekakor kaže, da si mlado podjetje pridobiva vedno več novih odjemalcev. Imenovana zadruga je prva odprla pot vipavskemu vinu na Češko in Moravsko in je menda tudi prva se postavila na pravo zadrugo podlago s tem, da plačuje svojim članom vinske pridelke po doseženi prodajni ceni odbivši upravne stroške. Le vztrajno dalje po začrtani poti v korist in blagor vipavskih vinorejcev!

Novo odkritje jame v Moravskem Krasu. V binkoštnih praznikih bodo slavnostno otvorene nove odkrite jame v Moravskem Krasu, jami »Punkvina« in »Katarinska«. Obe odkril je jamski odsek »Prirodnoznanstvenega kluba v Brnu« pod vodstvom speleologa dr. Absolona. »Punkvino«, ki sega do Pustega žleba blizu iztoka Punkve, dne 26. kmovca 1909, »Katarinsko«, ki je podaljšek znane »Katarinske stonice« v Suhem žlebu, dne 10. vinotoka 1909. — Nove jame odlikujejo se po krasnih kapninah in zelo lepim in velikim dvoranah, so dobro urejene in električno razsvetljene in bodo gotovo privlačna sila srednje Evrope. — Oficijelna otvoritev novih jam se vrši v soboto, dne 14. vel. travna in so k nji povabljeni češke in druge znanstvene korporacije in češka narodna društva. — V nedeljo, dne 15. vel. travna bodo izročene jame javnosti.

Schulvereinska šola v Hrastniku dobila je novega kateheta. Prejšnji veroučitelj, dolski kaplan Gašparič, postal je župnik v Št. Rupertu pri Laškem trgu. Na njegovo mesto prišel je iz Ljubnega v savinski dolini kaplan J. Šiler. Ta, nastopivši katehezo na nemški šoli v Hrastniku, je hitro konstatiral, da nad dve tretjini otrok tu ne razume nič nemško ter bode te poučeval v verouku seve — slovensko. Edino prav tako! — To dejstvo je spet dokaz, kako »potrebne« so v nas Slovincih nemške šole ter da tiste nimajo drugega namena, nego raznarodovati našo dečo. In to moderno tiranstvo protežira slavna naša vlada.

K učiteljskim izpitom v Mariboru dne 2. maja t. l. prijavilo se je 28 kandidatov, med katerimi sta le dva Slovence. Tudi značilno!

Iz Ptujke Gore. Slavnost, ki se je vršila v nedeljo ob priliki imenovanja g. dr. Ploja in posestnika Marinića za častna občana, se je vršila ob veliki udeležbi v najlepšem redu. Znani hujskač Repa, ki je bil seveda od nemčurske ptujke klike nahujskan, je skušal s par pijanimi barabami motiti mir, pa je grozovito nalezl. Repa je bil na povelje g. župana Topolovca od žandarjev odveden v zapor, kjer je imel časa dovolj si ohladiti svoje »germanško« srce. Ko so njegovi pijani privrženci videli, da je general zaprt, posneli so se ka-

kor čurki. Slavnosti udeležili so se najuglednejši posostniki iz cele okolice, dlasti so bili poljanec iz šentlovranske in cirkovske občine v obilnem številu nastopani. — Vest v »Grazer Tagblattu«, da so vdeleženci morali bežati, je čisto nesramna nemška laž — edini ki je bežal, je bil Repa, katerega so pa žandari srečno zopet prijeli.

Železnika neareča. Zagorje ob Savi: Včeraj zvečer ob pol 7. je brzotovorni vlak št. 822 med Zagorjem in Trbovljem trčil ob voziček za gramoz. Poškodovan ni nihče. Ljudje so se še pravočasno umaknili, razen enega, ki ga je vrglo v kanal, a se k sreči ni nič poškodoval. — Nesrečo so vzrok sami delavci, ki bi ne smeli med tem časom prevažati vozička. — Stroj je voz popolnoma razdrobil.

Solo so zaprli pri Sv. Lovrencu na Drav. polju radi škrlatice in davice. Umrljo je že 10 otrok.

Nemškutarska predrznost. Znani Hans Woschnagg v Sošanju je prišel te dni v tamkajšnjo slovensko posojilnico. Kričal je na bivše slovenske odbornike z besedami: »In der Gemeinde haben alle gestohlen!« Pozneje pa se je moč vstrašil svojih besed ter je prosil napadene Slovence ustmeno in pismeno odpustitja. Res, lep župan je ta Hans Woschnagg po domače Muki.

Prepovedan Sokolski izlet? Nemški listi trde, da je za jutri naznanjeni izlet gorenjske sokolske župe v Št. Jakob v Rožu celovška vlada prepovedala.

Samomor mladega dekleta. V ponedeljek se je ustrelila gospica Ana Pulitzer v Trstu. Samomorilka je bila šele v 21. letu in hči veleugledne tržaške družine viteza Pulitzerja, solastnika več podjetij in zelo bogatega moža. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

Roparja v tobakarni. V hiši št. 52 na Acquedottu v Trstu, ki je ena najbolj živahnih ulic, ima svojo tobakarno neka Ana Bajt. V ponedeljek ob 9 in pol uri zvečer, ravno ko je lastnica hotela tobakarno zapreti, se pojavita na vratih dva mlada človeka. Ne da bi kaj govorila, pograbila eden njiju ženo za vrat, jo vrže na tla in ji zamaši usta z robeem, da ni mogla kričati, prej ko je drugi odprl predal in odnesel iz njega 200 kron, ves skupiček celega dne. Na to sta roparja izginila kakor blisk. Uboga žena, ko se je zavedla, je skočila na ulico in pričela klicati na pomoč, na kar se je takoj nabralo okoli nje polno sprehajajočega se občinstva. Ali nikdo ni vedel, kam sta drzna roparja odnesla pete. Roparjem je na vse strani sledila policija, ali brez uspeha. Po opisu Bajtinem, sta bila lopova okoli 20 let stara mladeniča.

Krvav prepir. V neki vasici poleg Pazina je prišlo v soboto večer do prepira med bratoma Josipom in Franom Fornasarom. Poslednji je med prepriom potegnil nož in z njim zadal bratu Josipu dve rani na roki in na to zbežal v hišo sosedu, ki se tudi piše Fornasar. Ranjeni Josip je v divji jezi izlekel revolver in tekel z njim za bratom Franom, a ta mu je pravočasno izginil. — Skozi okno prvega nadstropja omenjene hiše so pa ta prizor gledale ženske in otroci proti katerim je ranjenec štirikrat ustrelil, ne da bi bil koga zadel. — V tem trenutku se pa prikaže na vratih hišni gospodar stari Fornazar, proti kateremu se je sedaj zakadil Josip in ga ustrelil v glavo ter zbežal, med tem ko se je stari v krvi zgrudil. Na brzojavni poziv je prišla takoj na lice mesta iz Pazina sodna in zdravniška komisija, ki je konstatirala, da je rana prizadeta s kroglo staremu Fornasaru smrtonosna, ker je krogla prebila življenjske organe. Josip Fornasar je bil od orožnikov aretiran in izročen v sodnijske zapore v Pazinu.

Društvo jugoslov. medicincev na Dunaju ima svoj I. občni zbor v petek 13. maja ob 8. zvečer v gostilni Lechner (Matalony) I. Auerpergstr. 6. Prijatelji društva dobrodošli!

Akademsko društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju. Občni zbor je izvolil za letni tečaj sledeči odbor: cand. ing. for. Vojko Koprivnik, predsednik; stud. cult. ing. Karl Fux, podpredsednik; stud. ing. for. Rupert Brovet, tajnik; stud. ing. for. Ivan Gosar, blagajnik; stud. ing. for. Slavo Pelhan, knjižničar; cand. cult. ing. Ivan Domicelj, namestnik; cand. ing. agr. Albert Vederjak in cand. ing. for. Viktor Starovašnik, preglednika.

Žrebanje. Povodom žrebanja državnih srečk iz leta 1860. dne 2. t. m. je zadel glavni dobiček v znesku 600.000 K ser. 19.758 št. 3; 100.000 K ser. 5906 št. 15; 50.000 K ser. 7995 št. 16; 20.000 K ser. 4953 št. 8 in zopet 20.000 K ser. 6064 številka 18.

Elektroradiograf »Ideal«. Zraven glavne pošte ima od srede 4. do petke 6. maja slednji spored: Soproj v žimnici. (Komično.) Graščak in ciganka. (Drama.) Bljuvanje Etna. (Po naravi.) Hudalec in dama do-

brodnica. (Drama iz romana G. Leboya.) Kolesarji akrobati. (Po naravi.) Junak iz Marsilje. (Komično.) Dodatek k predstavi ob 8. zvečer, trajajoči približno 2 uri: Izlet v Bern. (Po naravi.) Prepovedan sad. (Fantastična projekcija.) Bogastvo in ubožstvo.

Zaklalo se je v mestni klavnici od 17. do 24. aprila 83 volov, 13 krav, 4 biki, 2 konja, 98 prašičev, 158 telet, 34 kostrunov in 77 kozličev. Upeljalo se je zaklane živine: 1 vol, 2 prašiča, 57 telet, 5 kostrunov, 50 kozličev in 386 kg mesa.

Karambol. Ko je včeraj popoldne peljala posestnika Marija Fabjanova iz Mirne peči po Sv. Florjana ulici na ročnem vozičku košaro z jajci, ji je pripeljal nasproti s tovrnim vozom hlapec Franc Černe, ki je zadel v voziček in zdobil kolo. Pri tem se je Fabjanovi pobilo tudi za 6 K jaje.

Pasjo znamko in usnjat ovrtnik je neznan tat ukradel Ogrinovemu psu na Gruberjevem nabrežju. Znamka nosi št. 143.

Aretilan je bil na južnem kolodvoru 20letni Josip Klepčar iz Male Pristave v postojnskem okraju. Izseliti se je hotel v Ameriko, a ker še ni zadostil vojaški dolžnosti, mu je nadstrahnik Večerin preprečil pot in ga aretilan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 180 Slovencev, 25 Hrvatov in 40 Macedoncev. — V Heb je slo 100 Hrvatov, v Buchs 90, v Inomost pa 68. — Na Dunaj se je peljalo 40 Lahov, v Pešto pa 72.

Izgubljeno in najdeno. Antonija Novakova je izgubila rjavo denarnico s 24 K in nekaj drobiža. — Delavka v tobačni tovarni, Angela Kuclerjeva je izgubila srebrno uro, vredno 16 K. — Uradnikova soproga, Ana Skalova, je izgubila črno torbico s srednjo vsoto denarja. — Nek gospod je izgubil zelenkasto listnico, v kateri je imel čez 100 K v bankovcih. — Delavka Terezija Uršičeva je našla denarnico z manjšo vsoto denarja. — Čevljarski mojster Ivan Beden je našel žensko ročno torbico.

Izgubila je neka gospodična na poti od Poljanske ceste do trgovske šole Weinlich zeleno kuverto z računom in desetakom. Najditelj se prosi, da odda na magistratu.

»Slovenska Filharmonija« koncertira v petek 6. t. m. pri večerni predstavi Elektroradiografa »Ideal«, hotel pri »Maliču« od tri četrt na 6 do 10.

Uradne vesti. Dne 12. maja bo pri okajni sodnji v Senožcah dražba zemljišča vl. št. 49 k. o. Rakovljek. Zemljišče je cenjeno 29.185 K, pritiklina pa 420 K. Najmanjši ponudek znaša 19.736 K 66 v. — Dne 10. maja bo pri okrajni sodnji v Mokronogu dražba zemljišča vl. št. 121 kat. obč. Št. Rupert. Zemljišče je cenjeno 1400 K. Najmanjši ponudek znaša 993 K 34 v. — Dne 20. maja bo pri okrajni sodnji v Ložu dražba zemljišča vl. št. 179 kat. obč. Stari trg. Zemljišče je cenjeno 1200 K. Najmanjši ponudek znaša 800 K. — Pri isti sodnji bo dne 20. maja dražba zemljišča vl. št. 134 k. o. Stari trg. Cena zemljišča je 1400 K. Najmanjši ponudek znaša 933 K 34 v. — Dne 27. maja bo pri okrajni sodnji v Ilir. Bistrici dražba zemljišča vl. št. 3 kat. obč. Šembije. Zemljišče je cenjeno 6753 K. Najmanjši ponudek znaša 4502 K.

Slovanski Jug.

— »Glasbena Matica« v Zagrebu. Posebni vlak, s katerim se pelje »Glasbena Matica« v Zagreb, vozi, kakor smo že zabeležili, samo do južnega kolodvora. Tu bo tudi slavnostni sprejem. Ker peron ni dovolj prostoren, bo rezerviran samo za deputacije. Slovenske goste pozdravi na peronu odposlanstvo mestnega občinskega sveta, na čelu mu župan Janko Holjac, prireditelj koncerta — damski odbor za Strossmayerjev spomenik, »Bratje hrvatskega znanja« in korporativno pevsko društvo »Kolo« z zastavo. Ker bo jutri v četrtek radi gradnje električne cestne železnice tramvajski promet v Zagrebu ustavljen, je damski odbor naprosil posestnike ekvipaž in avtomobilov, da dajo Slovincem na razpolago svoje vozove. Kakor se nam privatno poroča iz Zagreba, se delajo velike priprave za čim najsijajnejši in najiskrenejši sprejem slovenskih gostov. Prvotno se je nameravalo prirediti Slovincem na čast slavnostni banket, toda ta misel se je morala na izrečno željo ali bolje kategorično zahtevo koncertnega vodje, Hubada, opustiti.

— »Zgodovina srbskega naroda.« Profesor zgodovine na vseučilišču v Belgradu, Stanoje Stanojević, je napisal laži zgodovino srbskega naroda, ki pa je že popolnoma razprodana. Zato je priredil novo popravljeno in pomnoženo izdajo, ki bo ogremljena tudi s 20. zemljevidi.

Knjiga obsega 25 tiskanih pol in opisuje zgodovino in razvoj bratskega srbskega naroda od dobe skupnega prihoda Jugoslovancev v zapadne alpske dežele in na balkanski polotok, pa vse do danes. Zgodovina je namenjena širšemu izobraženemu občinstvu in se čita prijetno in gladko. A tudi za strokovnjaka je delo zanimivo, ker je knjigi dodan pregled vseh važnejših virov in del za vsako razdobje srbske prošlosti. — Knjiga izide te dni in stane 5 K. Na izrečno željo gosp. pisatelja sprejema naročila gosp. Rasto Pustoslavšek v Ljubljani, in sicer samo do konca tega meseca. Pripominjamo, da bo delo v knjigotrštvu dražje.

— Tožba vohuna Nastića. Včeraj se je vršila v Zagrebu obravnava na tožbo znanega vohuna, Gjorgje Nastić, proti bivšemu odgovornemu uredniku »Pokreta«, Veljko Tomiću, radi razlajenja na časti Nastića je tožil »Pokret« radi članka, priobčenega dne 10. avgusta 1906 pod naslovom »Gonja proti Srbima«. V tem članku se opisujejo Nastićeva podla dejanja v Sarajevu, na Cetinju in v Zagrebu. Veljko Tomić je preiskavi nastopil dokaz resnice, ki mu je popolnoma uspel. K včerajnji razpravi je prišel kot zastopnik Gjorgje Nastić, dr. Aleksander Horvat, eden izmed voditeljev frankovske stranke. — Dr. Horvat je predlagal, naj se obravnava preloži, če da se mu je treba nanovo informirati pri klientu, za katerega pa sedaj ne ve, kje se nahaja. — Sodišče je ugodilo temu predlogu ter odgodilo razpravo. — Ali dr. Horvat morda ne ve, da ima Nastić na Dunaju kavararno?

Po slovanskem svetu.

— Samouprava v kraljestvu Poljskem. Načrt o uvedbi občinske samouprave v kraljestvu Poljskem je odobril ministrski svet v Petrogradu in se v kratkem predloži gosudarstveni dumi. Zakonski načrt temelji na teh — le glavnih točkah: Občinski sveti se volijo za dobo starih let. Volilni cenzus je dvojen: vsilno pravico namreč imajo tisti, ki posedujejo zemljišča in tisti, ki plačujejo gotovo vsoto davkov. Ženski imajo samo aktivno volilno pravico. Občine, ki imajo manj kakor 10.000 prebivalcev, volijo 20 odbornikov občine z manj nego 20.000 prebivalci, 20 odbornikov itd., to je za vsaki nadaljnji 10.000 prebivalcev po odbornikov več, vendar pa število odbornikov ne sme presegati števila 100. Volitve se vrše po kurijah na podlagi narodnosti. V obcevanju uradi in uradnimi osebami se mora občine posluževati ruskega jezika. V notranjem uradovanju lahko rabijo poljski jezik.

— Otvoritev razstave »Srbska žena« v Pragi se je izvršila na slovesen način preteklo nedeljo. Razstavo je priredilo »Ustredni spolek českých žen« s sodelovanjem oddelnih srbskih rodoljubkinj. Razstavljeni so razni srbski narodni predmeti, ki jih izdelavajo srbske žene in dekleta, predvsem najrazličnejše pestre pletenine in tkanine. Vsakdo, ki je imel priliko si ogledati razstavo, mora priznati, da je ta razstava nekaj izredno krasnega. Razstavo je otvorila predsednica društva českých žen, gosa Zorka Hovorkova, v navzočnosti najodličnejšega praškega občinstva in v prisotnosti srbskih dam iz Belgrada, Sarajeva, Pančeva in Mitrovice. Otvoritev so se udeležila tudi jugoslovanska akademična društva »Ilirija«, »Šumadija« in »Hrvat«. Izmed dam so govorile: Eliza pl. Purkyne in Zorka Hovorkova, v imenu »Slovanskega kluba« dr. Vratislav Černy, v imenu praškega mesta Nahlovsky, za Srbe pa Skerović in Vidović.

Poskušen umor s strupenimi pilulami v Logatcu.

Poročali smo že, da je po preiskovalni sodnik izpustil iz zaporu enega izmed osumlencev, ki sta bila aretirana v Trstu, ker se je izkazala njegova popolna nedolžnost. Danes je bil izpuščen na svobodo tudi drugi osumljenec, ker se je takisto dognalo, da ni zapleten v afero s strupenimi pilulami. Sedaj je torej v preiskovalnem zaporu samo še en osumljenec. Da-li se je sum proti temu po dosedanjih preiskavi kondensiral, nam ni znano. Kakor se nam poroča iz Trsta, je bilo od tu poklicanih v Ljubljano na pričevanje 5 svedokov in sicer dr. Irgolič, Mahkota, Engelmann, Sink in Dekleva. Ko se se včeraj vrnil v Trst, so izjavili našemu poročevalcu, da niso mogli ničesar izpovedati, kar bi moglo obteževati katerega koli izmed osumlencev. Po poročilih iz Logatca se sum vedno bolj in bolj obrača proti neki osebi, na katero se prvotno nit

ni mialilo. Fran Hladnik je prišel pretekli petek v Logatec ter je izjavil, da odide v Ljubljano in se da zaslusiti pred preiskovalnim sodnikom, ker ve, da se samo na ta način da najhitreje in najbolje stvar pojasniti.

Danes popoldne so poklicane v Ljubljano priče iz Logatec. Med drugimi bodo zaslišani: soproga v preiskovalnem zaporu se nahajajočega Frana Hladnika ter gospa in gospod Hamerlitz. Te dni bodo zaslišani tudi izvedenci, da oddajo svoje strokovno mnenje o pisavi na pismu, podpisanem »Dr. Levičnik«, na spremnici, razglednici itd. Kot grafološka izvedenca bosta fungirala, kakor čujemo, cesarski svetnik Franke in prof. Vesel. Glede rdečega avtomobila, ki je 3. in 19. aprila vozil na cesti Trst - Ljubljana, se je sodišču javilo več prič, ki so videle ta avtomobil.

Hofrichter.

V ponedeljek popoldne je Hofrichter zahteval spovednika. Prišel je vojaški superior, monsig. Weigert, ki je Hofrichterja spovedal. Ostal je prav dolgo pri njem.

Včeraj dopoldne so Hofrichterja spet zasliševali. Pojasniti je treba različna namigavanja v pisnih, ki jih je Hofrichter skušal tajno odpisati iz ječe.

Kje je dobil Hofrichter ciankalo, še vedno ni pojasnjeno. Le toliko je gotovo, da si ga je preskrbel pod pretvezo, da ga rabi za fotografiranje. Svojega sorodnika, ki je na sumu, da mu je preskrbel strup, skuša razbremeniti.

Kar se tiče gospe Hofrichterjeve, ni v preiskavi proti nji nobenega novega momenta.

Razne stvari.

* Amerikansko. V Trentonu v državi New Jersey, S. A. je mestni svet določil, da sme ulična železnica pobirati vozno in pri onih potnikih, ki dobe sedeže. Kdor mora v električni stati tistemu ni treba ničesar plačati. Železnica ima že velike izgube, ker neče nihče plačati kdor mora stati. Pa to še ni vsa kazen, ki je doletela železniško družbo. Nova mestna odredba določa tudi, da mora družba plačati za vsakega potnika, ki ne dobi sedeža med 6. in 9. uro jutraj ter 5. in 7. uro zvečer kazen 50 dolarjev. Če bo sodišče to odredbo potrdilo, potem je družba gotovo uničena.

* 320 novih svetnikov. Berolinski list »Post« je dobil iz Rima poročilo, da bode papež proglasil 320 grešnih zemljanov za svetnike. Od teh 320 kandidatov za svetništvo odpade na Evropo 281 in sicer na Avstrijo 5 in na Ogrsko 1. Če se pomisli, da prinaša vsaka taka proglasitev svetni stolici krog 370 tisoč frankov, se morajo trošiti za razne pristojbine, odloke, priprave, razglase, preiskave, razgovore itd., bode v kratkem v Vatikanu zopet prometa 118.770.000 frankov. To je draga proceja in svetništvo stopnjo lahko doseže samo bogataši. »Papežev katoški letopis« pravi: »Res, da so to precejšnje svote; pa kaj je ves denar proti nebeski glori, ki obdaja na svetniško čast povzdignjenega božjega služabnika?« Pa zd res!

* Mučenica. Pred rimskim potnim sodiščem je nedavno stala mala, izstradana žena, Avgusta Piva. Dasi stara šele 37 let, je vendar že 20 let omožena. V vsem tem dolgem času je imela zelo malo v resnici veselih trenutkov. Kmalu po poroki ji je začel mož neusmiljeno pretepati. To se je potem dogajalo skoro redno vsak dan. Dasi je bila devetkrat noseča, so bili vendar samo štiri pravilni porodi. Vsi drugi porodi so se dogodili vsled pretepanja in suvanja njenega moža predcasno. Nesrečnica je morala prestati najhujše duševne in telesne muke. Ohup ji je slednjič potisnil nož v roke. Nekega dne ji je mož pobral vso obleko, tako da je bila popolnoma naga. Naslednji dan je prišel pijan domov. S psokami in s pestjo je porazil svojo ženo. Pograbila je nož ter ga porinila podivjanemu v život. Čez nekaj trenutkov je bil mrtev. Državni pravdnik sam jo je zagovarjal. Porotniki so se posvetovali komaj pet minut. Vsled soglasnega porotniškega izreka je bila žena popolnoma oproščena. Njen zagovornik je vedel mučenico k državnemu pravdniku, da se mu zahvali, ta pa jo je iz spoštovanja poljubil na čelo.

* Število porok v Nemčiji se zdaj desetletja zelo zmanjšuje. Podražanje življenjskih potrebščin je marsikateroga za ženitev godnega moža odvrglo od tega koraka. Tudi se ne sme prezreti dejstva, da je krivo temu vsiljevanje žensk v boljše službe, s čemer se je moškim vstvarila konkurenca. Leta 1905 je prišlo na 24 in pol milijonov poročenih oseb 965.750 samcev in samic, to je na 24 poročenih oseb je prišla ena samka. To je še vedno zadovoljivo razmerje,

ki pa izgleda kaj kritično, če delimo število samkah oseb po spolu. Na ta način pride na 100 neporočenih oseb samo 31,4 moških a 68,6 žensk. Od slednjih je tako obojenih v samaki stan nad polovico, tudi za slučaj, da bi stopili vsi moški v zakon.

* Björnson. Iz Kodanja poročajo v soboto: Par minut po polu 12. uri opoldne je prišel vlak z rakvijo, v kateri leži Björnson. Na kolodvoru so bili zbrani skoro vsi ministri in poslanci, dalje pisatelji, žurnalisti, igralci itd. Rakev so odnesli na pogrebni voz in takoj se je jel premikati sprevod. Vse ulice, koder je šel sprevod so bile odete v žalno obleko. Ko je sprevod prišel k pristanišču, kjer je čakala norska oklopna »Norge«, so postavili rakev na katalin in ministrski predsednik je izpregovoril v slovo. Godba je zaigrala koral in rakev so odnesli na ladjo. Med grmenjem topov je odplula ladja proti bregovom Björnsonove domovine. Po naročilu vade bo govoril v cerkvi v Kristijaniji spominski govor Fritjof Nansen. Ker pa je Nansen brezkonfesionalce, so morali za to najprej izprostiti dovoljenja cerkvenega sveta.

* Plodnost krokodilov. V poročju reke Gradi in Kami v južni Afriki so še vedno krokodili velika muka in nevarnost za naseljenca, vkljub vsem poskusom, da bi te pošasti uničili. Ti grabežljivci odnašajo in požirajo v veliki množini tele, ovce, koze in tudi prešiče. Akoravno je bilo minolega leta v omejenem kraju ubitih deset krokodilov, pojavili so se letos v še večji množini, kakor nikdar poprej. Nedavno temu je bila ubita velika samica. a kmalu so našli tudi njeno gnezdo na bregu reke, v njem pa 62 jaje. To je največje število krokodilovih jajc, kar se jih je našlo v enem gnezdu — doslej najdenih je največ 42 jajc, ker navadno samica zleže 35 do 40 jajc.

* Statistika frančiškanov. Po najnovejši oficijelni statistiki šteje frančiškanski red 1490 samostanov in rezidenc in 16.970 členov. Red je razdeljen v 80 provincij, ki so podložne generalu reda. Vsaka provincija ima gotovo število samostanov. Največ provincij ima Italija: 22, potem Avstro-Ogrska 14, Španja 9, Nemška 5, Francoska 5, Angleška 2, Belgija, Holandska, Albanija in Malta po eno. V Severni Ameriki jih je 5, v srednji Ameriki 3, v južni Ameriki 11 in v Sveti deželi z Egiptom ena. Samostanov in rezidencij je v Italiji 420, v Avstro-Ogrski 341, na Špankem 83, na Nemškem 77, na Francoskem 50, v Albaniji 42, Holandiji 34, na Angleškem 27, v Belgiji 20, na Portugalskem 7, na Malti 4, v Severni Ameriki 106, v srednji Ameriki 59, v južni Ameriki 153, v Sveti deželi 153. Skupno 1490 samostanov in rezidencij.

* Poroka v cirkusu. V deželi raznih čudes, v svobodni Ameriki, se je dogodilo že marsikaj, čemur se je čudil ves svet. Te dni se je zopet dogodil slučaj, o katerem pišejo ne le ameriški, marveč tudi evropski listi. Tam v New Yorku, v velikem cirkusu na Madison Square Garden se je vršila te dni poroka, kakršne so celo v Ameriki redke. V dotičnem cirkusu so se zbrali newyorški klovn, umetniki nižje vrste in časniki, da dostojno počaste ženinina Harry Le Pearla, najboljšega cirkuskega klovna in njegovo lepo nevesto, gđe. Mac Gintay. Narobe svet se je pričel že pri oblekah. Dočim so bili moški oblečeni v najbolj kričeče pisane obleke, so imele ženske najnavadnejšo obleko brez vsakega okraska. Ženin je bil oblečen v rdeč jopič z zelenimi našivi in napih-njenimi rokavi; njegove hlače bele barve bile so dolge, pod kolenom za 3 cm presekanke. Na glavi je imel rdečo baroko; obraz je bil belo in rdeče pobarvan. Sredi cirkusa je bila velika s cvetjem obložena miza, ob kateri so zbijali šale cirkuski uslužbenci. Ko so vstopili v areno ženin in nevesta z duhovnom, tedaj se je celo omizje dvignilo ter pokleknilo. Med ceremonijo je vladala svečana tihoča, ko pa je opravil duhovni svoje ceremonije, so skočili tovariši mladega moža pokonec, pograbili za čase ter napivali mlademu paru. Pa to še ni bilo vse. Skakali so po rokah in po glavah okrog poročenec. Prisilili so tudi mladega moža, da je pokazal svojo umetnost. Sedem slonov je dvakrat korakalo ob areni v počastitev mladega para. Tudi šimpanz Mike je imel svoje veselje. Pritrdil je na svoje noge drsalke ter obkrožal vesele goste. V zahvalo je dobil marsikako slaščico, ki jo je z veseljem zavžil.

* Prvi pogled, ko vstopimo v kako stanovanje, nam pade na pod, ki mora biti torej v vsakem rednem gospodarstvu vedno v lepem stanju. Nimate se, cenjena gospodinja, bati take zle obsodbe, ako rabite za mehka tla »Eglasine«, lakovno barvo, ki se v treh urah trdo posuši in s sijajnim bleškom svetli, vrh tega je pa še zaradi posebne sestave neomejeno stanovita. »Eglasine«, lakovna barva za

pod, se dobiva po vseh večjih trgovinah s materialom. Druvim in specijalnim blagom. Edini izdelovalci: Tvorica lakov Bratje Eisenstädter na Dunaju, IV/1. Pazite natančno na varstveno znamko »Zelena vitez«, vpo-dobljeno na vsaki škatli.

Le majhen poskus zadostuje, da se prepričate, da je Kolinska cikorija vsled svojega izvrstnega okusa in lepe barve boljša od vseh konkurenčnih cikorij in zato naj slovenske gospodinje zahtevajo povsod le »Kolinsko cikorijo«, ki se prodaja v korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«!

Književnost.

— Novi Akordi. Ta v založbi L. Schwentnerja izhajajoči zbornik prinaša v št. 3. naslednje skladbe: Vj. Rosenberg - Ružič: »Scherso«; V. Mirk: »Kateri kerub...«; E. Adamič: »Najslajša služba«; I. Pavčič: »Stara pesem«; Lj. Lendovšek: »Kaj mi mar je domovina«; E. Bunc: »Kolska koračnica«. Cena zvezku 2 kroni.

— Knjižica društva »Ljudski oder« v Trstu. I. zvezek. Ta zvezek obsega tri poljudne razprave »Moderni politični položaj« — »Moderni gospodarski razvoj« in »Cilji socializma«, priredil dr. Josip Ferfolja. Ob sebi se umeje, da so vse tri razprave pisane na temelju in v duhu socialnodemokratskih nauk. Cena 20 vin.

Vse tu naznanjene knjige so dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Iz parlamenta.

Dunaj, 4. maja. Proračunski odsek ima v petek ob 5. popoldne sejo. Razpravljat bo o postavki »domobranksko ministrstvo«.

Dunaj, 4. maja. Vlada predloži državnemu zboru zakonski načrt o imenovanju političnih in policijskih aktuarjev.

Finančni minister Bilinski.

Dunaj, 4. maja. Finančni minister vitez Bilinski je odšel na kratke dopust. S svojo rodbino se je napotil v južno Dalmacijo.

Odlikovan krščanski socialec.

Dunaj, 4. maja. Cesar je odlikoval krščanskosocialnega poslanca in deželnega odbornika Bielhawkega s komturskim križem Fran Josipovega reda.

Zaprisega dunajskega župana.

Dunaj, 4. maja. Cesarški namestnik grof Kielmansegg je danes zaprisegel novoizvoljenega dunajskega župana dr. Neumayerja. Po zaprisegi je dr. Neumayer imel govor, v katerem je med drugim rekel, da je Dunaj nemško mesto in da se bo on kot župan trudil ohraniti nemški značaj dunajskega mesta zlasti s tem, da bo odločen protivnik vseh nemških šol na Dunaju.

Hofrichterjeva afera na Dunaju.

Dunaj, 4. maja. Preiskava proti Hofrichterju bo kmalu zaključena. Preiskovalni sodnik Kunz zaslišuje Hofrichterja vsak dopoldne in popoldne.

Nov zakon.

Dunaj, 4. maja. Danes je stopil v veljavo zakon o trgovinskih sodrušnikih. Po tem zakonu se morajo vse prodajalne zapreti najkasneje ob 8., prodajalne za živila pa najkasneje ob 9. zvečer. Trafike po tem zakonu niso prizadete.

Sprememba pri državnem pravdništvu v Zagrebu.

Zagreb, 4. maja. Višji državni pravdnik pl. Vancas je umirovljen, na njegovo mesto pa je imenovan bivši predsednik banskega stola Svetislav pl. Gaj. Državni pravdnik Accurti je pridelen višjemu državnemu pravdništvu. Za državnega pravdnika v Zagrebu je imenovan državni pravdnik v Mitrovici Josip Krž. Ta imenovanja so napravila na hrvatsko javnost skrajno neugoden vtisk.

Volilna reforma na Hrvatskem.

Zagreb, 4. maja. Ban dr. Nikola pl. Tomašić se je vrnil danes v Dunaj. Princel se saba volilno reformo, za katero je pri cesarju izposloval predskanckijo. Sabor prične razpravo o volilni reformi baje že v svoji prihodnji seji v petek.

Vatja v Albaniji.

London, 4. maja. »Times« javlja iz Carigrada: V zadnjih 24. urah ni bilo nobenih spopadov med Albanci in turško armado. Zadaji boj je bil v nedeljo pri Jakubovu. Ta bitka je bila izredno krvava. Turki so izgubili 431 mož. Izgube Albancev niso znane, ker imajo običaj, da mrtevce nemudoma pohopljojo. Turki pravzaprav s bitko pri Jakubiku niso izvajali prav nobene prave tablen, kakršna je bila pred 14. dnevi.

Italijanski kralj na poplavljenec v Srbiji.

Rima, 4. maja. Kralj Viktor Emanuel je daroval za poplavljenec v Šumadiji 10.000 lir. Italijanski poslanik v Beogradu Baroli je dobil nalogo, da o tem darilu obvesti srbsko vlado.

Vreme.

Pariz, 4. maja. V južni Franciji so strašne povodnji. Škoda je ogromna.

Dunaj, 4. maja. Tu od nedelje sem neprenehoma dežuje. Vreme je skrajno mrzlo.

Gospodarstvo.

— »Mestna hranilnica ljubljanska.« Meseca aprila 1910 je vložilo 1386 strank 836.039 K 40 vin., 1315 strank pa dvignilo 671.452 K 53 vin. Stanje vlog koncem meseca aprila 1910 38.233.715 K 42 vin. Stanje vložnih knjižic 27.882.

— Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu aprilu 1910 je 301 stranka vložila 144.328 K 02 vin., 316 strank je dvignilo 145.542 K 39 v., 8 strankam se je izplačalo posojil 19.200 K. Stanje hranilnih vlog 4.518.245 K 60 vin., stanje hipotečnih posojil 2.960.899 K 19 vin., stanje občinskih posojil 479.908 K 32 vin. Denarni promet 400.582 K 92 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Poslano.

Avstrijska specialista. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollvega Seidlitz-praska«, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešeno na prebavljenju in sicer z rastjo vseh pomembnih del. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

»Lanol« je najboljši toaletni milo sedanjega časa. Izdeluje ga tirma Pilnacek v Kralj. Gradcu na Češkem. V Ljubljani se dobiva pri V. Petričiču na Mestnem trgu.

Mnenje gospoda dr. M. Modiana, bivšega zdravnika generalne medicinske klinike vsenčilišča v Turinu.

Gospod J. Serravallo, Solun.

Že mnogo let zapisujem Vaše Serravallovo kina-vino z železom z izvrstnim uspehom rekonvalescentom po malaričnih mrzlicah in po nalezljivih boleznih na splošno. Solun, 29. maja 1909.

Dr. Modiano.

Priporočamo našim rodbinam kolinsko cikorijo.

Izlet v Trst!

»N. D. O.« priredi dne 8. maja s posebnim vlakom izlet v Trst, kate-rega se vsakdo lahko udeleži. Vozna stane sem in tje v III. razredu 5 K 80 v, v II. razredu pa 3 K 80 v. — Odhod iz Ljubljane ob 3. uri 26 min. ponoči, prihod v Trst ob 7. uri 10 min. jutraj. — Odhod iz Trsta dne 9. maja ob 2. uri ponoči, prihod v Ljubljano ob 6. jutraj.

Izkaznico, s katerimi se na dan izleta dobe vozni listi se dobe proti vplačilu vozne v »N. D. O.« vsak dan od 7. do 8. ure zvečer, v nedeljo in na praznik po od 10. do 12. ure dopoldne. Zadnji dan vplačila je 3. maj.

Mnogi dojenčki kriče

večkrat po cele dni in noči, ker jih mati napenja, ki ga povzroča v debelih kosih strjeno kravle mleko v otročjem želodcu. Ako pa damo za šivilo k mlačni doček »Kufek«[®], pa se mleko strdi v finejših koscih, otroci pa mirno spe in uspevajo izbrano.

S prav dobrim uspehom se

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

alkalična kislina

rabi pri:

oholestisi sopil katarjih v požiralniku bronhij, vnetju pljuč in prsne mrene.

Zaloga: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Šarabon v Ljubljani.

Zlata svetinja Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm. čistilo za zobe

Dobiva se povsod.

Izdeluje: O. SEYDL Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. L., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustni vod in zobni prašek se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnja in večletna raba izpridala, da je v resnici dobro. toln je: Seydl.

Mlado, stare, Vsak pove:

Ta pa je za me! Ker se samo z njim krepčam, Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost " 4-80.

Naslov na naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Svarimo pred ponaredbami.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 4. maja 1910.

Termin.

Pšenica za maj 1910 . . . za 50 kg 12-26
Pšenica za oktober 1910. . . za 50 kg 10-51
Rž za april 1910 . . . za 50 kg 8-22
Koruza za maj 1910 . . . za 50 kg 5-87
Oves za april 1910 . . . za 50 kg 6-60

Efektiv.

5 vin. ceneje.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsegamogčni poklical našo ljubljeno soprogo, oziroma mater, sestro in teto, gospo

Jerico Šinkovec roj. Hafner

posostnika soprogo

po dolgi, mučni bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajočega danes zvečer ob 11. uri v boljše življenje.

Pogreb predrage rajnice bo v četrtek, dne 5. maja 1910 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Sv. maše za dušo se bodo služile v tukajšnji župni cerkvi.

V Kranju, dne 3. maja 1910.

Anton Šinkovec,

soprog.

Anton, Bogomir,

sinova.

Jakov, Matjaž, Anton in Marija Hafner

bratje in sestra.

Narodna knjigarna

Zbrani spisi Josipa Jurčiča.

Enajst zvezkov.
Cena vsakega zvezka, broš. K 1-20, vez. K 2-— s pošto 20 v več.
Jurčič je najpopularnejši vseh slovenskih romanopiscev in ni ga pisatelja, čigar dela bi bila tako razširjena in priljubljena kakor Jurčičeva.

Dr. Ivan Tavčar. Povesti.

Pet zvezkov.
Cena vsakega zvezka, broš. K 2-40, v platno vez. K 3-—, v polfranc. vezbi K 4-20.
Znamenite povesti dr. Ivana Tavčarja spadajo med najlepše in najbolj priljubne umotvore slovenskega slovstva.

Zbrani spisi Iv. Kersnika.

Vezana izdaja v 4 zvezkih.
V platno vezano po 6 K, v fini polfrancoski vezbi po 7 K.
Kersnik je eden najodličnejših slovenskih pisateljev in spadajo njegovi romani med najlepše v slovenski literaturi.

Zbrani spisi Fr. Levstika.

Pet zvezkov.
Broš. K 21-—, v platno vezani K 27-—, v polfrancoski vezbi K 29-—, v najfinerji K 31-—.
Levstik je kot pesnik, pisatelj in kritik eden najznamenitejših osebnosti v slovenski književnosti.

Prešernov album.

Uredil Anton Aškerc.
Cena K 2-40, s pošto 20 v več.
Ta album je spominska knjiga na stoletnico Prešernovega rojstva in vsebuje Prešerna tičoe se spise najodličnejših slovenskih pisateljev.

Undina.

Spisal André Theuriet.
Cena 50 v, s pošto 20 v več.
Eden najljubeznivejših francoskih pisateljev je v tej knjigi podal dražestno povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila med nesmrtna dela.

Najhujši sovražniki.

Spisal Rado Murnik.
Cena 60 v, s pošto 70 v.
Ta produkt o nalezljivih boleznih se bere kakor kak vesel roman.

Kirdžali.

Podunavska povest.

Spisal Mihael Čajkovskij.
Cena broš. K 1-00, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.
Ta povest ima zgodovinsko ozadje; godi se v času, ko se je na Balkanu začelo daniiti, in je po svojem dejanju in po nastopajočih osebah velezanimiva.

Vaška kronika.

Spisal Ivan Lah.
Cena broš. K 1-70, vez. K 2-70 s pošto 20 v več.
Krasne in zanimive povesti iz dolenskih preteklosti, iz časa turških vojsk in kmetijskih puntov.

Tartarin iz Taraskona. Humorističen roman.

Spisal Alfonz Daudet.
Cena broš. K 1-20, vez. K 1-80 s pošto 20 v več.
Ta roman je pravi biser francoskega humorja in klasična satira na južnofrancoski narodni značaj.

Strahovalci dveh kron.

Spisal Fr. Lipič.
Cena broš. K 2-—, vez. K 4-—, s pošto 40 v več.
Velezanimiv roman iz časa velikih bojev med pomorskimi razbojniki, turškim cesarstvom in beneško republiko.

Champol: Mož Simone.

Preložil Vladimir Levstik.
Cena broš. K 1-30, vez. K 3-—, s pošto 20 v več.
Ta roman, ki provzroča pozornost od kraja do konca, opisuje mojstersko boje in požrtvovalnost ženske duše.

Zadnji rodovine Benalja.

Spisal Fr. Remec.
Cena K 1-50, s pošto K 1-70.
Velezanimiv zgodovinski roman iz časa rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.

Fran Milčinski: Igračke. Črtice in podlistki.

Cena broš. K 2-—, vez. K 3-—, s pošto 20 v več.
Časli ljubeznjivi, časli zbadljivi humor Frana Milčinskega odseva iz te njegove zbirke v vsi svoji svežosti.

Stara devica.

Spisal Oblak.
Cena broš. K —-60, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.
Nežen in ljubezniv roman iz slovenskega malomestnega življenja.

Obsojenci.

Spisal Vladimir Levstik.
Cena broš. K 2-50, vez. K 3-50, s pošto 20 v več.
Zanimiva knjiga, ki se odlikuje po bistrem slogu in rezki satiriki.

Rendezvous.

Novela Ivana Turgenjeva.
Cena broš. K —-60, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.
Ta novela slavnega ruskega pisatelja se prišteva najnežnejšim in najbolj prete-sljivim kar jih je spisal.

Trije mušketirji. Zgodovinski roman iz francoske preteklosti.

Spisal Aleksander Dumas.
Cena broš. K 5-—, vez. K 6-80, s pošto 40 v več.
„Trije mušketirji“ so svetovnoslaven roman; ni ga morda na svetu, ki bi bil toliko čitan kakor ta.

Čez trnje do sreče.

Spisal Senčar.
Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.
Zelo zanimiv roman, poln interesantnega dejanja.

Dvajset let pozneje. Roman iz francoske preteklosti.

Spisal Aleksander Dumas.
Cena broš. K 6-—, vez. K 8-—, s pošto 40 v več.
Ta roman je nadaljevanje „Treh mušketirjev“.

Rdeči smeh.

Spisal Leonid Andrejev.
Preložil Vladimir Levstik.
Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40, s pošto 20 v več.
V tem „odlomku najdenega rokopisa“ so popisane strahote vojne in iz nje po razjajoče se pijanosti krvi in blaznosti.

Mali vitez.

Zgodovinski roman iz poljske preteklosti.
Spisal Henrik Sienkiewicz.
Trije ilustrirani zvezki.
Cena broš. K 7-—, vez. K 9-50, s pošto 40 v več.
Sienkiewiczovi romani slove po vsem svetu; med najboljše spada „Mali vitez“.

Brodkovski odvetnik.

Spisal V. Beneš-Šumovsky.
Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.
Ta odlični roman podaja zanimivo in pretresljivo sliko iz narodnega življenja in priča, kako nemška žena uničevalno vpliva na slovanskega moža.

Rodbina Polaneških. Roman iz poljske zgodovine.

Spisal Henrik Sienkiewicz.
Trije ilustrirani zvezki.
Cena broš. K 10-—, vez. K 16-—. V on zvezek vez. K 13-—, s pošto 40 v več.
Ta krasni zgodovinski roman je vreden najtopljšega prporočila.

Mali lord.

Spisal F. H. Burnett.
Cena broš. K 1-60, vez. K 2-60, s pošto 20 v več.
To knjigo veselja, kakor je kritika imenovala to presrečno povest, so po izgledu mestnega šolskega nadzornika sprejeli v šolske knjižnice vsi šolski voditelji, ki jim je res mar, da mladina kaj dobrega čita.

Grof Monte Kristo. Roman.

Spisal Aleksander Dumas.
Dva zvezka.
Cena broš. K 8-—, vez. K 12-—. Ta slavn roman, ki je preložen že na vse kulturne jezike sveta, spada med najznamenitejša pripovedna dela minolega stoletja.

Premaganci.

Spisal Fr. Remec.
Cena broš. K —-60, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.
Interesantna povest iz ljubljanskega življenja.

Pevka.

Spisal Anton P. Čehov.
Cena broš. K 60-—, vez. K 1-80, s pošto 20 v več.
Ta mali umotvor podaja veleinteresantno sliko iz sodobnega ruskega življenja.

V naravi.

Izbrani prirodoslovni spisi Frana Erjavca.

Uredil dr. Gvidon Sajovic.
Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.
Od c. kr. deželnega šolskega sveta Kranjskega vsem šolskim knjižicam toplo priporočena knjiga.

Človek.

Spisal Maksim Gorkij.
Cena broš. K 60-—, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.
Ta velečastna apoteoza človeške misli podaja v poetični obliki celo filozofijo energije.

Vohun. Roman.

Spisal I. F. Cooper.
Cena K 1-60, s pošto 20 v več.
Med mnogimi Cooperjevimi romani iz ameriškega življenja v časih osvobojevanja zavzema „Vohun“ odlično mesto.

Kurent. Starodavna pripovedka.

Spisal Ivan Cankar.
Cena broš. K 1-80, vez. K 2-80, s pošto 20 v več.
Mehka, sanjava povest, katere glavna oseba je Kurent, mladenič hrepenen in sanjavosti, kakršne zna slikati pač samo Cankar.

Slovensko-nemška meja na Koroškem.

Spisal Ante Beg.
Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40, s pošto 20 v več.
Najvažnejše delo za spoznanje narodnostnih razmer na Koroškem.

Aleš iz Razora.

Spisal Ivan Cankar.
Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.
Najbolj ljudska in ena najlepših povesti, kar jih je spisal Cankar.

Obrtni red.

Cena K 1-—, s pošto K 1-20.
Za vsakega obrtnika, naj je delodajalec ali delojemalec je ta priročna izdaja obrtnega reda velike koristi.